

**Verslaggevende eenheid
Stichting Het Geldersch
Landschap gecombineerd**

Jaarstukken 2020

Datum: 26 mei 2021

mazars

Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
JvdL| 28-05-2021

Inhoudsopgave

Directieverslag	2
Verslag Raad van Toezicht	9
Jaarrekening:	
Balans per 31 december 2020	13
Staat van Baten en Lasten over 2020	14
Kasstroomoverzicht	15
Toelichting op de jaarrekening 2020	16
Overige gegevens	56

Bijlagen

1	Specificatie van de door de Stichting beheerde terreinen	61
2	Groepsstructuur verslaggevende eenheid Stichting Het Geldersch Landschap	62
3	Samenstelling Raad van Toezicht en Directie	63

Directieverslag gecombineerde jaarrekening

Een bewogen jaar met uiteindelijk een positief resultaat. Trots op de organisatie, waarbij creatief is ingespeeld op alle beperkingen als gevolg van de uitbraak van het coronavirus. Door gericht in te grijpen in het investeringsprogramma, de opleving van de beurs en draagvlak in de samenleving, komt het resultaat uit op +/- € 1.203.400,-. Het resultaat is beter dan begroot (-/- € 658.600,-). De belangrijkste afwijkingen worden in dit directieverslag toegelicht.

Doelstelling, missie en visie

Sinds 2004 zijn de stichtingen Het Geldersch Landschap en Vrienden der Geldersche Kasteelen samengevoegd tot de gezamenlijke werkorganisatie Geldersch Landschap & Kasteelen (GLK). Onder GLK vallen naast de genoemde stichtingen ook de juridische eenheden Stichting Vrienden van Kastelen en Stichting Steunfonds Het Geldersch Landschap en Kasteelen.

Ruim honderdvijftig natuurgebieden en landgoederen en meer dan 650 gebouwen waarvan 36 kastelen in Gelderland zijn toevertrouwd aan de zorg van Geldersch Landschap & Kasteelen (GLK), een particuliere erfgoedorganisatie. Het gaat om natuurgebieden met een grote rijkdom aan planten en dieren, en om fraai ingerichte kastelen en historische huizen omringd door tuinen en parken. Bij elkaar een buitengewoon waardevolle combinatie van cultuur en natuur.

Doelstelling

Het beheren en behouden van Gelderse natuurgebieden, landgoederen en kastelen is onze kerntaak. We geven erfgoed een functie die past bij de tijd, maar met respect voor het oude. De Gelderse geschiedenis houden we levend door erover te vertellen. We beheren natuur en erfgoed om het door jong en oud te laten beleven. De statutaire doelstellingen zijn opgenomen op pagina 16.

Onze *missie* luidt:

“Wij geven het Gelderse culturele en natuurlijke erfgoed door, we laten het leven”

De *visie* van onze organisatie is vastgelegd in onze *meerjarenvisie 2016-2025*:

1. We streven blijvend een hoge kwaliteit van ons beheer en bezit na en laten dit tot uiting komen;
2. We koesteren onze trouwe donateurs en zetten tegelijkertijd in op nog meer binding en verankering in de samenleving door aansprekend te zijn voor anderen dan de bestaande achterban;
3. We streven naar een optimale exploitatie van het bezit, in samenwerking met anderen, teneinde de inkomsten en uitgaven in balans te houden.

De Meerjarenvisie ‘Samen zorgen voor de toekomst van mooi Gelderland’ en het hieruit voortvloeiende Jaarplan 2020 ‘Erfgoed tastbaar & toegankelijk’ is daarbij een goed kompas. Een tussentijdse evaluatie vond plaats in 2020. Op basis hiervan worden de speerpunten voor de periode 2021-2025 bepaald.

Uitbraak coronavirus 2020

De uitbraak van het coronavirus heeft ingrijpende effecten gehad op de organisatie.

Protocollen

Voor alle locaties (werkschuren, kantoor, opengestelde kastelen, molens en infocentra) waar contactmomenten met bezoekers en medewerkers zijn, zijn protocollen opgesteld met betrekking tot de richtlijnen aangegeven door de Rijksoverheid. Vanaf maart 2020 zijn deze protocollen operationeel en aangepast aan de regelgeving zodra aan de orde. Klaar om zodra het weer tot de mogelijkheden behoort, weer al dan niet gefaseerd open te gaan. Bij de opengestelde kastelen/infocentra via tijdsloten/reserveringen, aangepaste routes, hygiëne en afstand. Onze werklocaties en kantoor zijn beperkt open gebleven voor medewerkers, met als basisregel zoveel mogelijk vanuit huis te werken. De buitenwerkzaamheden (terreinbeheer) zijn zo goed als mogelijk

doorgegaan. Vrijwilligers in onze terreinen en gebouwen voeren activiteiten uit binnen de geldende regels.

Drukke in de terreinen

Onze terreinen werden goed bezocht in deze tijd. Inschatting is dat het aantal bezoekers het afgelopen jaar meer dan verdubbeld is. Door het intensieve bezoek in combinatie met de verschillende gebruiksvormen, wordt naast de algemene herwaardering van de bestaande bos- en natuurterreinen ook de vraag om handhaving groter. Zo goed als mogelijk werd ingespeeld op de eigen verantwoordelijkheid van de bezoeker en het gastheerschap van onze boswachters. Geen evenementen, excursies en horeca-activiteiten voor het grootste deel van het jaar.

Financiën

Gezien de ontwikkelingen op de beurs en onzekere situaties, is ingegrepen in het investeringsprogramma 2020 voor in omvang van circa € 1,5 miljoen. Het betreft een uitgestelde ambitie, die in 2021 weer opgepakt wordt. Van de Rijksregelingen kan geen gebruik worden gemaakt. Met (horeca)bedrijven zijn individuele afspraken gemaakt met betrekking tot uitstel van de betalingen voor een bepaalde periode en daarna een gespreide betaling voor een periode van twee jaar. De werkzaamheden konden grotendeels doorgang vinden. In combinatie met een opererende beurs, kritisch zijn op de kosten en ontvangen erfenissen en nalatenschappen kon het jaar positief worden afgesloten.

Medewerkers en vrijwilligers

Met onze nieuwe automatisering kon en kan ingespeeld worden op de wens zoveel mogelijk vanuit huis te werken. Thuiswerkplekken, inclusief de bijbehorende ondersteuning, kon in de loop van 2020 geoperationaliseerd worden. Alle medewerkers en vrijwilligers verdienen een compliment voor de wijze van opereren in 2020. Het nodige is gevraagd aan creativiteit en motivatie om het jaar 2020 in te vullen. Het contact op de werkvloer en het elkaar fysiek weer in de ogen kunnen kijken wordt gemist. De continuïteit van de organisatie is in 2020 op geen enkele wijze in gevaar geweest.

Doelrealisatie

Een bewogen jaar, waarbij de meeste werkzaamheden in de terreinen/gebouwen met inachtneming van de vigerende regels op dat moment uitgevoerd konden worden. Met tal van partijen werd samengewerkt om het beleid (landelijk en provinciaal) met betrekking tot het klimaat, energietransitie, bossen, robuustheid en herstel van de bestaande natuur, de landbouwtransitie en omgevingswet te beïnvloeden waarbij rekening wordt gehouden met landschap, biodiversiteit, natuur en cultuur.

De Stichting heeft in 2020 grote stappen gezet om uitvoeringsprogramma's gereed te hebben en uit te kunnen voeren de komende jaren. Dit betreft met name het nu robuust maken van onze terreinen door middel van inrichting, aankoop en herstel. Concrete plannen en uitvoering is gestart met betrekking tot het verder verduurzamen van onze woningen, wagenpark en ander materieel. Het "open asbest" is inmiddels verwijderd uit al onze gebouwen. De landbouwtransitie krijgt vorm door de regiodeal Veluwe, concrete afspraken met betrekking tot onze gronden met een vorm van landbouwkundig gebruik in het Gelders natuurnetwerk.

De kwaliteit van onze terreinen wordt gewaarborgd door planning, uitvoering en evaluatie van het gevoerde beheer. Al onze terreinen hebben een beheersvisie. Het monitoringprogramma is operationeel voor diverse vegetaties en soorten. Voor de gebouwen werken we met een meerjarenonderhoudsprogramma. Voor onder andere de terreinen en gebouwen beschikt de organisatie over een potentiële projectenlijst die uitgevoerd kunnen worden in de toekomst. Deze dragen bij, op basis van alle plannen en beheersvisies, om de kwaliteit in stand te houden en/of te verbeteren. Op basis van de meerjarenvisie en maatschappelijke ontwikkelingen wordt jaarlijks, binnen de beschikbare middelen, de projecten geselecteerd.

Door het ingrijpen in het investeringsprogramma konden niet alle projecten uitgevoerd worden.

Niet uitgevoerd zijn onder andere de renovatie van de woning in Beek-Ubbergen, de nieuwe werkschuur in Neerijnen, renovatie van kasteel en koetshuis Staverden, inrichtingsplannen en eerste fase uitvoering Regulieren en Hoevelaken. Deze projecten worden in 2021 weer opgepakt.

Veel projecten konden wel uitgevoerd worden. Projecten die uitgevoerd werden met als doel de kwaliteit van het bezit in stand te houden. Het betrof het opschonen van waterpartijen en herstel taluds op de landgoederen 't Velde en Brakel. Op landgoed Mariëndaal werd de Christuskoepel hersteld. Herstel-, isolatie-, en restauratie werkzaamheden vonden plaats aan de woningen Stationsweg in Barneveld tot vakantiewoning; de afronding van de woning 't Eilandje' op landgoed Warnsborn; de Frankenhof op Landgoed Biljoen en de boerderij Akkerzicht op landgoed Staverden. De verduurzaming van onze verhuurde woningen is gestart aan de hand van een 10-jaren plan. Jaarlijks worden een 10-15 tal locaties van dubbelglas, spouw- en vloerisolatie voorzien. Het reguliere onderhoudsprogramma aan onze gebouwen werd gecontinueerd. Op kasteel Hernen werd in het kader van het 80-jarig bestaan de virtuele Donjon gerealiseerd. Publiekspresentaties en voorbereiding daartoe vonden plaats in kasteel Ammersoyen (poortfunctie en kelder), kasteel Cannenburch (bed en Het Loo). Op diverse locaties is een aanvang gemaakt met het verbeteren van de toegankelijkheid van de opengestelde kastelen voor mindervaliden. Op kasteel Hernen werd een nieuwe parkeerplaats gerealiseerd. Op kasteel Hoekelum werden de schilderijen gerestaureerd. Het bezoekersaantal openstellingen is flink gedaald door de tijdelijke sluiting van de kastelen als gevolg van Corona. In 2020 bezochten circa 95.000 bezoekers onze opengestelde kastelen en huizen (aantal bezoekers in 2019 bijna 250.000).

De gezondheid van onze bossen vraagt de komende jaren de nodige aandacht. Gestart is nu met de omvorming van slechte opstanden op een zo klein mogelijke schaal met naast natuurlijke verjonging, aanplant van andere boomsoorten om de biodiversiteit te vergroten.

De inhoudelijke doelen voor alle terreinen zijn herijkt op basis van onze beheervisies en beheerevaluaties. Dit heeft geleid tot een nieuwe overeenkomst SNL voor de periode 2020-2025. Inhoudelijk worden hogere doelen ten aanzien van biodiversiteit worden nagestreefd. Ondanks de druk op de natuur, zien wij lokale successen in het vergroten van de biodiversiteit.

Het actualiseren en vernieuwen van ons ICT-systeem heeft in 2020 een grote impuls gekregen. De grootste veranderingen zijn inmiddels doorgevoerd.

De Stichting kon het landgoed "Het Hooze Zand" te Epe aankopen. Het betreft een prachtige aankoop die als verbinding functioneert tussen de Veluwe en het Wisselse Veen (circa 36,5 ha). In de nabijheid van het Uddelerveen te Uddel kon circa 4 hectare landbouwgrond aangekocht worden, die een bijdrage gaat leveren aan het verduurzamen van de landbouw. Ook is de afronding van het Gelderse Natuur Netwerk in 2020 actief opgepakt. Ruilingen vonden plaats in Lochem en Emst. In totaal betreft het een uitbreiding van het grondbezit met circa 36 hectaren. Aan het eind van het jaar, kon de Torckschool aangekocht worden, die een onderdeel vormt van het ensemble Rosendaal.

Verschillenanalyse

Van de totale baten ad € 18,9 miljoen is € 14,7 miljoen regulier. In 2020 waren enkele bijzondere baten en lasten met een eenmalig karakter. In 2020 werd het restant ontvangen van de overdracht van het Spieringfonds aan het Geldersch Landschap (€ 675.000). De stichting mocht ruim € 900.000 aan nalatenschappen ontvangen. Het rendement op beleggingen was bijna € 700.000 hoger dan begroot als gevolg van de positieve beursontwikkelingen. De SIM-bijdrage (Subsidieregeling Instandhouding Monumenten) is in het boekjaar met € 337.000 gestegen. Jaarlijks wordt een subsidiebate van 15% van het totaalbedrag verantwoord, conform het jaarlijks ontvangen voorschot. In overleg met de accountant wordt de resterende 10% niet meer bij vaststelling doch in het 6^e jaar verantwoord. De bijdrage uit het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) is gestegen met € 205.000 door een extra bedrag voor recreatieve openstelling.

Bovendien werd het resultaat positief beïnvloed door de ingreep in het investeringsprogramma (netto circa € 265.000). De (gedeeltelijke) sluiting van de opengestelde kastelen in verband met de corona uitbraak had aanzienlijk impact op het resultaat (-/- € 563.000). De Provincie heeft deels bijgedragen in de inkomstenderving (+/+ € 175.000). De begrote herinrichting van de Elzendweg is verschoven naar 2021 (-/- € 800.000).

Voor de gewenste en gerealiseerde verhouding tussen de lasten besteed aan de doelstelling, wervingskosten en kosten beheer en administratie hanteren wij de destijds in de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen aangegeven percentages voor fondsenwerving (maximaal 25%/ gerealiseerd in 2020 4,9%) en kostenpercentage beheer en administratie (maximaal 10%/ gerealiseerd in 2020 7,9%).

Vermogen

De (statutaire) doelstellingen zijn onveranderd van kracht. Het beleid inzake hoogte en samenstelling van het vermogen is vastgesteld voor de periode 2016-2025. De continuïteits- en verschillende bestemmingsreserves zijn gemaximaliseerd. Belangrijkste punten uit dit beleid:

- de *continuïteitsreserve* is gevormd conform de richtlijn Financieel Beheer van Goede doelen en is bestemd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de stichtingen ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Onder kosten van de werkorganisatie verstaan wij de personeelskosten, huisvestingskosten, wervingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingen. De reserve mag conform boven- genoemde richtlijn maximaal 1,5 maal de kosten van de werkorganisatie zijn (€ 12 miljoen).
- *bestemmingsreserves* worden gevormd om terreinen en gebouwen veilig te stellen, in te richten en om groot en achterstallig onderhoud uit te voeren. Door het specifiek benoemen van bestemmingsreserves kunnen beschikbare middelen adequaat en doeltreffend worden ingezet. De bestemmingsreserves worden door de directeur-bestuurder specifiek benoemd en gemaximaliseerd en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Bestemmingsreserves mogen worden opgeheven/gerelabeld door de directeur-bestuurder (goedkeuring Raad van Toezicht);
- aan *bestemmingsfondsen* hangen specifieke bestemmingen die door derden zijn bepaald. Opheffing is slechts mogelijk indien de ontvangen gelden volledig zijn besteed aan de gestelde doelen.

Beleggingen

In het beleggingsstatuut zijn de beleggingsdoelstelling en het beleggingsbeleid opgenomen. Deze kunt u vinden op pagina 24 van de jaarstukken. Het vermogen van de stichting wordt belegd in ondernemingen en instellingen waarvan de activiteiten voldoen aan de geformuleerde duurzaamheidscriteria van het Global Compact van de Verenigde Naties. Ook zijn eigen aanvullende criteria geformuleerd. Met de komst van de nieuwe vermogensbeheerder Insinger Gilissen in 2020, wordt gebruik gemaakt van Sustainability en de bijbehorende controverses en scoremethode. Dit betreft een uitwerking van de domeinen Environment, Social en Governance (ESG) van beleggingen, waarbij GLK ervoor gekozen heeft 'Environment' zwaarder te laten wegen. Het risicoprofiel is defensief. De stichting heeft een Vermogens Beheer Commissie ingesteld die gevraagd en ongevraagd aan Directie en Raad van Toezicht advies geeft over beleggingsbeleid en uitvoering van het vermogensbeheer. Het rendement bedroeg ruim 5%. Het streefrendement van de portefeuille voor de komende jaren is 3%. Het rendement wordt ingezet ten behoeve van de eigen bijdrage van projecten die opgenomen worden in het jaarplan. Het rendement wordt niet ingezet voor afdekking van verdere financiële risico's.

Risicomanagement

Geldersch Landschap & Kasteelen bespreekt jaarlijks aan de hand van een uitgebreid overzicht de belangrijkste risico's en onzekerheden met de Raad van Toezicht. In algemene zin maakt de organisatie zo goed mogelijk inzichtelijk welke risico's aan de orde zijn. Op basis van inschatting van risico en impact wordt ieder risico in beeld gebracht. De organisatie probeert hiermee de risico's zo klein mogelijk te houden. Deze inventarisatie vindt ieder jaar plaats. Waar mogelijk worden risico's afgedekt. De directie heeft een lage risicobereidheid en heeft passende risico

mitigerende maatregelen genomen op basis van de strategie, de beheersing van operationele activiteiten, het zo nodig afdekken van financiële risico's en het compliant zijn met financiële verslaggeving en overige wet- en regelgeving.

Kwaliteit van het bezit

Voor de terreinen en gebouwen bestaan meerjarenonderhoudsprogramma's en beheervisies. De kwaliteit wordt gewaarborgd door planning, uitvoering en evaluaties van het gevoerde beheer. Het vastgoed is verzekerd en vele preventieve maatregelen worden uitgevoerd om diverse risico's te beperken. Vandalisme komt voor, maar is tot op heden incidenteel en kleinschalig. Voor drugsdumpingen en de kosten van opruimen bestaan inmiddels regelingen die voorzien in tegemoetkoming van de kosten. Het verwijderen van "open" asbest is in 2020 voltooid.

Integriteit organisatie

De integriteit van de organisatie wordt onder meer gewaarborgd door een ver doorgevoerde functiescheiding. Procedures zijn van toepassing op tal van werkprocessen. Voor de Raden zijn verklaringen belangenverstrengeling van toepassing. Er is een gedragscode voor medewerkers. Naast "hardcontrol" is softcontrol een onderdeel van de werkwijze van Geldersch Landschap & Kasteelen.

Continuïteit organisatie

Geldersch Landschap en Kasteelen opereert als particuliere organisatie in het publiek domein en geeft invulling aan maatschappelijke doelen. Hiervoor is Geldersch Landschap en Kasteelen ten dele afhankelijk van financiële ondersteuning van overheden. Door spreiding van inkomsten en een groot draagvlak vanuit de Geldersche samenleving is de afhankelijkheid van de Overheid in balans. De provinciale bijdrage voor het Geldersch Landschap wordt in een periode van tien jaar afgebouwd (2025). Geldersch Landschap & Kasteelen is een kennisintensieve organisatie. De werkorganisatie is zodanig ingericht, dat zoveel mogelijk werkvelden overgenomen kunnen worden bij uitval (inhuur of eigen medewerker). Eens in de vijf jaar wordt een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) uitgevoerd, waarbij de directe werkomgeving in beeld wordt gebracht, beheerbaar met mede als doel ongevallen te voorkomen. Er is een actueel plan van aanpak zorg met een doorlooptijd tot 2024. Geldersch Landschap & Kasteelen staat midden in de samenleving. Ontwikkelingen als klimaat, verduurzaming en stikstof raken onze organisatie. Door standpunten in te nemen, beleid toegankelijk te maken en de dialoog aan te gaan wordt ingespeeld op deze ontwikkelingen. Onze ICT-systemen zijn doorontwikkeld en we voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). In 2018 is een geactualiseerd informatieplan opgesteld voor de periode 2018 – 2020. Tevens is informatiebeveiligingsbeleid opgesteld en inmiddels geïmplementeerd.

Organisatie

De organisatie heeft een eigen arbeidsvoorwaardenpakket. De bezoldiging van de directeur-bestuurder bedroeg € 132.377. Dit valt ruim binnen de maximale norm van de Regeling beloning van goederdoelenorganisaties van € 162.397. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging. In 2020 waren er 145 medewerkers in dienst (106,9 fte). De formatie bestaat uit 101,2 vaste en 5,7 flexibele fte's. Het ziektecijfer bedroeg 4%. Het aantal vrijwilligers bedraagt 950.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De wijze waarop de stichting invulling geeft aan maatschappelijk verantwoord ondernemen is verwoord in de nota 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen 2018 – 2025'. Deze is gepubliceerd op onze website.

Communicatie met belanghebbenden

Op basis van de meerjarenvisie is ingezet op het vergroten van draagvlak en steun uit de samenleving door gerichte marketing en fondsenwerving. De stichting communiceert met belanghebbenden via verschillende kanalen zoals het magazine Mooi Gelderland, de digitale nieuwsbrief, social media, donateursdagen en de donateurservice.

Het lustrum 80-jaar Vrienden der Geldersche Kasteelen werd in verband met de Corona kleinschalig gevierd met enkele activiteiten zoals de feestelijke oplevering van de Donjon te Hernen, de publicatie van het boek Biljoen, de uitgifte van een kastelenbundel en een kookboek kastelen. De actie voor het verbeteren van de toegankelijkheid van de kastelen heeft verschillende artikelen in de media opgeleverd. Het junior donateursschap (Super Speurders) is in 2020 verder doorontwikkeld. In 2020 hebben o.a. ook de volgende acties plaatsgevonden: donateurswerving via leadwerving/warme adressen, een tweetal giftenacties, direct mailing en diverse onlinecampagnes (o.a. via Facebook). Het aantal donateurs steeg naar 48.135 in 2020.

Impact

LandschappenNL, waaraan Geldersch Landschap en Kasteelen aan meewerkte, heeft een eerste impactonderzoek uitgevoerd om zicht te krijgen op de gezamenlijke impact die de landschapsorganisaties en provinciale landschappen maken. De focus lag toen op de vrijwilligers: vrijwilligersbeleid en burgerbetrokkenheid vormden een essentieel onderdeel van de strategie van de provinciale landschapsorganisaties. De Stichting heeft een eigen impact onderzoek uitgevoerd. Het bureau Witteveen+Bos stelde hiertoe een waardebeoordeling op van de instandhoudingsinspanning van Het Geldersch Landschap en Kasteelen. Uit deze impactanalyse blijkt dat Het Geldersch landschap & Kasteelen ca. € 27 miljoen op jaarbasis toevoegt aan de Gelderse samenleving, waarbij het recreatieve belang (€ 16 miljoen) de grootste bijdrage levert. Het zijn collectieve baten die niet in financiële middelen worden gewaardeerd. Het is de bijdrage die het Geldersch Landschap levert met de instandhouding van het Gelders erfgoed. Door LandschappenNL is een nieuw impactonderzoek uitgevoerd met focus op biodiversiteit. Dit bleek geen eenvoudige opgave. In het verschenen publieksrapport die ook op onze website is gepubliceerd is een overzicht opgenomen met de belangrijkste resultaten. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuw impactonderzoek.

Keurmerken, gedragscodes en richtlijnen

Om onze missie en doelstellingen resultaatgericht en gericht op onze belanghebbenden in praktijk te kunnen brengen, is de stichting voortdurend bewust bezig met de kwaliteit van het beleid, uitvoering van kernactiviteiten en bedrijfsvoering. De kwaliteit is gewaarborgd door de certificering van de volgende keurmerken:

- Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) - beleid en uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer
- The Forest Stewardship Council (FSC) voor een verantwoord bosbeheer
- Museumregister Nederland - kwalitatief hoogwaardige invulling van de functies van een museum
- Professionele Organisatie voor het Monumentenbezit (POM-status) - Cultureel Erfgoed
- Erkend leerbedrijf - Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
- Erkend Goed Doel – Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)
- Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) - Belastingdienst

Daarnaast onderschrijven wij de volgende gedragscodes en richtlijnen:

- SBF-Code voor Goed Bestuur
- Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen
- Aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer & Administratie
- Regeling beloning directeuren van goede doelen
- Governance Code Cultuur

In 2020 is het integriteitsbeleid vastgesteld door het MT. Integriteitsbeleid speelt een belangrijke rol bij het bevorderen en borgen van integriteit. Het geeft duidelijkheid over de uitgangspunten van integriteit en over de kaders en regels die van toepassing zijn. Integriteitsbeleid is een kapstok waaronder bestaande regelingen en instrumenten vallen zoals de gedragscode, klokkenluidersregeling en de vertrouwenspersoon. Het onderwerp integriteit komt regelmatig terug in onze gesprekken en overleggen. Medewerkers moeten zich op ieder moment bewust zijn van integriteit. In het boekjaar waren er geen meldingen van integriteitsschendingen.

Vooruitblik 2021

Met het jaarplan 'Ode aan ons erfgoed' ondersteunt Geldersch Landschap & Kasteelen het landelijke jaar 'Ode aan het Landschap'. Het verschijnen van het boekwerkje 'De geschiedenis van Landgoed De Dellen (1803-2003)', ons oudste bezit, is hier een onderdeel van. In het voorjaar 2021 verschijnt de mid term review van onze Meerjarenvisie 'Samen werken aan de toekomst van ons Mooi Gelderland'. De drie pijlers 'kwaliteit van ons bezit', 'interactie' en 'financieel gezond' blijven onverkort van kracht.

De kwaliteit van ons bezit zal de komende jaren verder tot uiting komen door de afronding van het Gelderse Natuurnetwerk (GNN), een kwaliteitsslag in de bestaande natuurterreinen en het uitvoeren van de Regiodeal Veluwe met daarin onder meer de pilot Staverden en mogelijk het project Recreatiecomplex de Goudsberg. De verduurzaming krijgt verder invulling door het isoleren van onze gebouwen en het overgaan op elektrisch rijden in een periode van 10 jaar. De landbouwactiviteiten op onze terreinen zullen omgevormd worden naar een landschapsinclusieve landbouw met als prioriteit de kruidenrijke graslanden, die onderdeel zijn van het GNN. Natuur en Landschap staan onder druk. Door inrichtingsprojecten uit te voeren en de waterhuishouding te verbeteren (Wisselse Veen, Regulieren en Staverden) wordt de uitgangssituatie verbeterd voor de aanwezige natuur. Samen met de overheidsmaatregelen op het gebied van stikstof moet dit bijdragen aan het herstel en instandhouding van natuur en landschap. Het Poortenproject van de kastelen wordt in 2021 uitgevoerd bij een drietal kastelen voor de onderdelen route & signing en in 2022 voor de winkel en balie. De toegankelijkheid voor de kastelen voor minder validen wordt verder verbeterd. Voor de eerste werkzaamheden van de presentatie 'Ammersoyen in Scherven' wordt een grote fondswervingsactie uitgevoerd.

Marketing, Fondsenwerving en communicatie zijn belangrijker dan ooit. In 2021 is een verdere segmentatie donateurs aan de orde, naast gerichte fondsenwervingsacties. Met de Provincie Gelderland wordt invulling gegeven aan het Partnerprogramma voor een periode van 6 jaar. Het Erfgoedprogramma maakt hier een onderdeel van uit.

Het uitbreken van het corona-virus in 2020 heeft geleid tot uitstel van projecten. Ook konden veel overleggen, waarbij sprake is van grotere groepen, niet doorgaan waardoor vertraging in de voortgang en uitvoering optreedt. Het jaarplan 2021 is tot stand gekomen met de kennis van de gevolgen van het uitbreken van het virus nu heeft. Ten tijden van het schrijven van het jaarverslag zijn nog altijd beperkende maatregelen van toepassing. We zullen hierop zo goed als mogelijk op inspelen. Dat geldt niet alleen voor het reguliere werk, maar ook voor projecten. Veel van het overleg zal digitaal plaats moeten vinden en kan niet ter plekke in groter verband beoordeeld worden. De projectcommunicatie naar derden die bij projecten betrokken worden (omwonenden, actie-groepen, gemeenten etc.) zullen in kleiner verband meermalen life buiten gehouden moeten worden met inachtneming van de corona-regels. We hanteren het scenario dat vanaf half mei 2021 de openstelling van onze kastelen en andere publieksvoorzieningen al of niet gefaseerd weer open kunnen. Oorspronkelijk was de planning vanaf april. Dit geldt ook voor excursies, donateursbijeenkomsten, evenementen etc. Er is sprake van een terughoudende begroting waarbij zoveel mogelijk is uitgegaan van 'zekere' inkomstensoorten als huur/erfpacht, subsidies, begunstigers etc. De verwachting is dat de aangegeven baten realistisch zijn, waarbij rekening is gehouden met gedeeltelijk minder inkomsten uit de openstellingen. De verwachting is gezien de wens van de maatschappij tot bezoek en verblijf aan ons bezit dat binnen 2 jaar het bezoek en verblijf weer op het niveau van voor de uitbraak van het virus zit. De continuïteit en de liquiditeit van de organisatie komt niet in gevaar.

We rekenen op een gezond, vitaal jaar met mooie resultaten.

Arnhem, 26 mei 2021

Ir. P.A. van den Tweel
Directeur-bestuurder

Verslag Raad van Toezicht

Stichting Het Geldersch Landschap, Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen, Stichting Vrienden van Kastelen en Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen

Coronapandemie

De wereldwijde coronapandemie heeft in 2020 een grote wissel getrokken op onze gezondheid en samenleving, en daarmee ook GLK op diverse fronten geraakt.

De RvT heeft grote waardering voor de wijze waarop de organisatie o.l.v. de directeur-bestuurder met de beperkingen ten gevolge van de pandemie is omgegaan. Met creativiteit en flexibiliteit is opvallend veel bereikt.

Door de noodzakelijke sluiting van onze opengestelde kastelen zijn velen niet in de gelegenheid geweest om van onze cultuur-historische rijkdom te genieten. Daarentegen mochten onze natuurgebieden zich verheugen in een veel grotere belangstelling van natuurliefhebbers dan normaal. Het gastheerschap waarin GLK sterk is, werd daardoor in 2020 anders ingekleurd.

Ook de Raad van Toezicht (RvT) heeft haar routine aangepast in het licht van de coronamaatregelen. Zo vonden twee van de vier vergaderingen digitaal plaats en kon de veldbijeenkomst alsmede de traditionele eindejaarbijeenkomst niet doorgaan. Ook het inwerkprogramma van nieuwe leden van de RvT moest op onderdelen worden aangepast.

Samenstelling Raad van Toezicht

Op 20 mei 2020, tijdens de digitale RvT vergadering, is na 7,5 jaar afscheid genomen van onze voorzitter mr. H.J.E. Bruins Slot. Per 1 juni 2020 is hij afgetreden en in de zomer is tijdens een kleine informele bijeenkomst met woorden van grote waardering voor zijn inzet en betrokkenheid bij zijn vertrek stilgestaan.

Het voorzitterschap is per 1 juni 2020 overgegaan naar mevr. M.A.J. van der Tas die door privé-omstandigheden 1 vergadering niet heeft kunnen voorzitten.

Naast een nieuwe voorzitter werden ook drie nieuwe leden in de RvT verwelkomd. Het betreft mevr. P. E. Hielkema (per 01-01-2020) en de heren R.J.J. Stevens (per 01-06-2020) en F.L.V.P.L. Tierolff (01-06-2020). Er is bewust voor gekozen om vooruitlopend op het vertrek van de vice-voorzitter in 2021 de betreffende vacature alvast te vervullen. Daarmee was de samenstelling van de Raad van Toezicht per 31 december 2020 als volgt:

Mevr. mr. E.C.J. Boerboom, lid

Mevr. M. Doornekamp, lid tevens lid Financiële Audit Commissie (FAC)

Mevr. drs. P.E. Hielkema EMLE, lid tevens lid Financiële Audit Commissie (FAC)

De heer drs. R.J.J. Stevens, lid

Mevr. M.A.J. van der Tas, voorzitter tevens lid Remuneratiecommissie

De heer mr. F.L.V.P.L. Tierolff, lid

De heer ir. H.A.A.M. Webers, vice-voorzitter tevens lid Remuneratiecommissie

De vier nieuwe leden hebben via een uitgebreid inwerkprogramma kennis kunnen maken met de organisatie en daarover hun waardering uitgesproken.

Rooster van aftreden

Vanwege de vele mutaties zal in 2021 een nieuw rooster van aftreden worden vastgesteld.

Integriteit

Op basis van de CBF-richtlijnen hanteert de organisatie voor de RvT de 'Verklaring Belangenverstrengeling' of de vernieuwde 'Integriteitsverklaring bestuurders en toezichthouders' voor nieuwe leden vanaf 2020. Voor de Raad van Advies, Beheer Advies Commissie en de Vermogens Beheer Commissie gebruikt de organisatie op eigen initiatief de 'Verklaring Belangenverstrengeling' of de vernieuwde 'Integriteitsverklaring leden Raad van Advies, Beheer Advies Commissie en Vermogens Beheer Commissie' voor nieuwe leden vanaf 2020. Vanwege de transparantie worden de hoofd- en nevenfuncties van de leden van de RvT op de website van GLK vermeld.

Werkzaamheden

Op basis van een vastgesteld vergaderschema hebben in 2020 vier reguliere vergaderingen plaatsgevonden. De vergaderingen zijn telkens goed voorbereid door de directeur-bestuurder en zijn team. Via de directierapportage werd een ruime inblik geboden in het reilen en zeilen van GLK, niet alleen intern maar ook in relatie tot de buitenwereld. Iedere vergadering was er ruimte voor een presentatie die werd verzorgd door een van de medewerkers.

In het verslagjaar is o.m. kennisgenomen van de ervaringen tijdens de eerste 100 dagen van het nieuwe hoofd Marketing, Communicatie en Fondsenwerving. Ook zijn het stikstofdossier en de transitie in de landbouw uitvoerig ter tafel gebracht o.m. via de pilot Staverden met landschap inclusieve landbouw. Als onderdeel van haar taak zijn de jaarrekeningen en jaarverslagen 2019 van de onderscheidene GLK-Stichtingen uitgebreid besproken en goedgekeurd. Tevens is goedkeuring verleend aan de begrotingen 2021.

Overige onderwerpen die o.m. zijn besproken betreffen :

- Evaluatie van de accountant
- Managementletter 2019
- Evaluatie vakantiewoningen
- Risico- en fraudebeheersing
- Voortgangsrapportage van het jaarplan
- Aankoop 't Hooge Zand te Emst
- Verkoop van Huis Gnadenthal (D)
- Jaarplan 2021 'Ode aan ons erfgoed'
- Energiebeleidsplan 2020 e.v.
- Vaststellingsovereenkomst Belastingdienst
- Integriteitsverklaringen RvT, RvA, BAC, VBC
- Beveiliging automatisering organisatie
- Ultimate Beneficial Owner (UBO)
- Aanvaarding nalatenschappen met bijzondere voorwaarden

De FAC heeft in het verslagjaar intensief contact gehad met de nieuwe accountant en de financiële stukken voorbereid voor onze vergaderingen.

De Remuneratiecommissie heeft het jaargesprek met de directeur-bestuurder gevoerd. Er is brede waardering voor zijn inzet en bijdrage aan de organisatie. De salarisontwikkeling is conform de GLK-arbeidsvoorwaarden en passend binnen de regeling voor beloning van directeurs van goede doelen organisaties. Nevenfuncties van de directeur-bestuurder betreffen: Bestuurder Vereniging Nationale Monumentenorganisatie, bestuurder Stichting Faunabeheereenheid Kroondomein Het Loo en bestuurder Stichting G. Ribbius Peletier jr. tot Behoud van het Landgoed Linschoten.

Naast de reguliere vergaderingen is er jaarlijks contact met de OR en de Raad van Advies. En naar goed gebruik was een afvaardiging van de RvT aanwezig bij de vrijwilligerscontactdag, de donateursexcursie en de begunstigersvergadering. Vanwege corona vonden de bijeenkomsten in aangepaste vorm (online) plaats. Dit gold eveneens voor de activiteiten in het kader van het 80-jarig jubileum van de Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen.

Voor de leden van de RvT zijn zowel de gezamenlijke als individuele bezoeken aan ons gebied illustratief en informatief. Ook de website biedt samen met de periodieke uitgave 'Mooi Gelderland' een gelaagde bron van informatie.

Door de wisselingen binnen de RvT in het verslagjaar gecombineerd met de coronabeperkingen is besloten om de RvT-evaluatie een jaar te verzetten.

Nevenfuncties Raad van Toezicht leden

- **A.J. (Marja) van der Tas** (voorzitter)
vennoot TASK4You, lid algemeen bestuur Waterschap Vallei en Veluwe, voorzitter Raad van Toezicht FREE Nature, plaatsvervangend voorzitter M.E.R, lid Raad van Commissarissen Kuiper compagnons, lid Raad van Advies Stichting Natuurvolgend Bosbeheer, lid Stichting Unie van Provinciale Landschappen, voorzitter jury Challenge Groene Icoonprojecten Provincie Gelderland, lid adviescommissie Nationale Parken ministerie van LNV en voorzitter Bosch van Rosenthal Stichting, *lid remuneratiecommissie*
- **Mr E.C.J. (Elsbeth) Boerboom MBA**
bestuurder beleggingsportefeuille in onroerend goed, partner FutureFlow organisatieadvies en coaching, bestuurslid Stichting Deventer Binnenstadsmanagement, lid RvC van de NV Centrumgarage Deventer, Belangengroep duurzaam beheer laanbomen buitengebied gemeente Lochem
- **M. (Mariëtte) Doornekamp**
bestuurder pensioenfonds ABP, voorzitter Raad van Commissarissen GGN Holding, bestuurder Stichting DHV Haskoning, bestuurder Stichting Aandelen Remeha (SAR), tevens directeur VRPF beheer B.V., bestuurder Amsterdam Sinfonietta, voorzitter Raad van Toezicht Care Nederland, voorzitter Bestuur Eumedion, directeur BMB B.V. , *lid Financiële Audit Commissie GLK*
- **drs. P.E. (Petra) Hielkema EMLE**
geen, lid Financiële Audit Commissie GLK
- **drs. R. (Ron) Stevens**
voorzitter Amistad Nijmegen Masaya, commissaris Stichting Cultuur zonder grenzen, voorzitter Stichting Stut.

- **mr. F.L.V.P.L. (Frank) Tierolff**
geen
- **ir. H.A.A.M. (Harry) Webers**
voorzitter SER Overijssel, plaatsvervangend voorzitter Commissie M.E.R., lid Raad van Advies Donkergroen, voorzitter Deventer Oranje Vereniging, voorzitter VVV Deventer, voorzitter Stichting Hanzefonds, *vice voorzitter GLK, lid remuneratiecommissie*

26 mei 2021

M.A.J. van der Tas, voorzitter Raad van Toezicht

Balans per 31 december 2020

Na verwerking voorstel resultaatverdeling

	31 december 2020	31 december 2019
ACTIVA		
Materiële vaste activa	837.250	619.150
Vorderingen en overlopende activa	2.920.450	4.662.600
Effecten	26.597.550	25.746.250
Liquide middelen	3.123.400	2.939.100
	<u>32.641.400</u>	<u>33.347.950</u>
Totaal	<u>33.478.650</u>	<u>33.967.100</u>
PASSIVA		
Reserves en fondsen		
- reserves		
• continuïteitsreserve	9.624.600	9.424.200
• bestemmingsreserves	5.683.550	5.270.150
	<u>15.308.150</u>	<u>14.694.350</u>
- fondsen	10.062.850	9.473.250
	<u>25.371.000</u>	<u>24.167.600</u>
Voorzieningen	1.503.200	1.117.400
Langlopende schulden	780.000	840.000
Kortlopende schulden	5.824.450	7.842.100
Totaal	<u>33.478.650</u>	<u>33.967.100</u>

Staat van baten en lasten over 2020

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
BATEN			
Baten van particulieren	2.782.300	1.671.000	3.059.400
Baten van bedrijven	61.100	60.000	107.200
Baten van loterijorganisaties	937.500	937.500	937.500
Baten van subsidies van overheden	7.008.500	6.955.050	6.822.400
Baten van andere organisaties zonder winststreven	138.950	44.000	76.700
Som van de geworven baten	10.928.350	9.667.550	11.003.200
Baten als tegenprestatie voor levering van producten en/of diensten	7.210.650	7.868.300	8.012.050
Overige baten	800.200	1.198.350	1.995.050
Som van de baten	18.939.200	18.734.200	21.010.300
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Behoud en beheer bezittingen	16.363.750	17.140.650	17.958.450
Voorlichting en educatie	836.100	972.050	751.450
	17.199.850	18.112.700	18.709.900
Wervingskosten	506.250	630.850	604.550
Kosten beheer en administratie	1.353.300	1.285.050	1.338.250
Som van de lasten	19.059.400	20.028.600	20.652.700
Saldo voor financiële baten en lasten	-120.200	-1.294.400	357.600
Saldo financiële baten en lasten	1.323.600	635.800	2.710.800
Saldo van baten en lasten	1.203.400	-658.600	3.068.400
Bestemming saldo van baten en lasten:			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	200.400	-266.450	1.111.150
Bestemmingsreserves	413.400	38.000	551.600
Bestemmingsfondsen	589.600	-430.150	1.405.650
	1.203.400	-658.600	3.068.400

Kasstroomoverzicht (opgesteld volgens de indirecte methode)

	2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat boekjaar	1.203.400	3.068.400
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Ongerealiseerde koersverschillen effecten	-888.700	-2.059.750
Afschrijvingen/afwaarderingen	209.000	214.150
Resultaat verkoop materiële vaste activa	-34.400	-28.750
Veranderingen in werkkapitaal:		
Toename kortlopende vorderingen	2.066.350	-699.800
Toename kortlopende schulden	-2.017.650	1.100.600
Mutatie in het werkkapitaal	48.700	400.800
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>	538.000	1.594.850
Mutatie in voorziening onderhoud kastelen	33.850	-71.050
Mutatie in voorziening onderhoud gebouwen	158.200	3.850
Mutatie in voorziening jubilea	5.550	3.400
Mutatie in voorziening TOP	188.200	-113.450
Mutatie in voorzieningen	385.800	-177.250
Kasstroom uit operationele activiteiten	923.800	1.417.600
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in (im)materiële vaste activa	-393.450	-144.750
Opbrengsten uit verkoop materiële vaste activa	750	600
Aan- en verkoop van effecten	-286.800	-3.584.400
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-679.500	-3.728.550
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossingen langlopende schulden	-60.000	-60.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-60.000	-60.000
Netto kasstroom	184.300	-2.370.950
Liquide middelen begin boekjaar	2.939.100	5.310.050
Liquide middelen einde boekjaar	3.123.400	2.939.100
Toename liquide middelen	184.300	-2.370.950

Toelichting op de jaarrekening 2020

Algemeen

Doelstellingen

Stichting Het Geldersch Landschap

De doelstelling van Stichting Het Geldersch Landschap is vastgelegd in artikel 2 van de statuten, welke, met zoveel woorden, luidt als volgt: De Stichting heeft ten doel onder meer het behoud van en de zorg voor alsmede voorlichting en educatie omtrent in landschappelijk, natuurwetenschappelijk en/of cultuurhistorisch opzicht belangrijke terreinen in de provincie Gelderland met de zich daarop bevindende monumenten van geschiedenis en kunst, in het bijzonder die, bedoeld in de Monumentenwet.

Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen

De doelstelling van Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen is vastgelegd in artikel 2 van de statuten, welke, met zoveel woorden, luidt als volgt: De Stichting heeft ten doel de in de provincie Gelderland aanwezige kastelen, kasteelruïnes en historische landhuizen met de daarbij behorende inventarissen, tuinen, opstallen en erven te behoeden voor verval en ondergang en bij te dragen aan het behoud van de hierin besloten kunsthistorische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden alsmede voorlichting en educatie omtrent het bovenstaande.

Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen

De doelstelling van Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen is vastgelegd in artikel 2 van de statuten, welke, met zoveel woorden, luidt als volgt: Het doel van de Stichting is in bijzondere gevallen materiële steun te verlenen aan Stichting Het Geldersch Landschap. Begin 2007 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden waardoor de Stichting ook aan Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen in bijzondere gevallen materiële steun kan verlenen. De naam van de Stichting Steunfonds Het Geldersch Landschap is door de statutenwijziging gewijzigd in Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen. Om haar doel te bereiken verwerft de Stichting fondsen en voert zij beheer over het aan haar toevertrouwde vermogen. Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen is opgericht d.d. 30 december 1982.

Stichting Vrienden van Kastelen

De doelstelling van Stichting Vrienden van Kastelen is vastgelegd in artikel 2 van de statuten, welke, met zoveel woorden, luidt als volgt: De Stichting heeft ten doel om buiten de provincie Gelderland aanwezige doch met name tot de Gelderse geschiedenis verbonden kastelen, ruïnes en historische landhuizen met de daarbij behorende inventarissen, tuinen, opstallen en erven te behoeden voor verval en ondergang en bij te dragen aan het behoud van de hierin besloten kunsthistorische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden. De Stichting is opgericht op 13 maart 2008.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de gewijzigde Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende organisaties (RJ 650) en Titel 9, boek 2 BW.

Sinds 2004 zijn de stichtingen Stichting Het Geldersch Landschap, Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen en de Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen samengevoegd tot een gezamenlijke werkorganisatie Geldersch Landschap en Kasteelen. In 2008 is daaraan toegevoegd de Stichting Vrienden van Kastelen. Er is sprake van een Raad van Toezichtmodel. Om deze reden is sprake van een gecombineerde jaarrekening. De stichtingen maken deel uit van de verslaggevende eenheid Stichting Het Geldersch Landschap.

De gecombineerde jaarrekening ligt ter inzage ten kantore van Stichting Het Geldersch Landschap.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Het boekjaar van de Stichting is gelijk aan het kalenderjaar. Alle bedragen in deze jaarrekening luiden in euro's.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa betreft activa benodigd voor de bedrijfsvoering. Aanschaffingen, die bedoeld zijn om de werkzaamheden van de Stichting duurzaam te dienen en die een bijdrage leveren aan het genereren van opbrengsten of het beperken van toekomstige kosten, worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs, onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen op basis van de economische en/of technische levensduur.

Verwervingen die in het kader van de doelstelling van de Stichting plaatsvinden en waarmee derhalve niet het duurzaam genereren van opbrengsten wordt beoogd worden niet gewaardeerd maar direct ten laste van de Staat van Baten en Lasten afgeboekt. Eventuele uit het beheer van deze verwervingen voortvloeiende opbrengsten hebben géén causale relatie met de redenen voor aanschaffing en zijn niet voldoende om de totale aan het beheer verbonden kosten te dekken. Voor deze verwervingen bestaat geen voornemen tot vervreemding en/of vervanging op korte of lange termijn. Hiermee vervalt de noodzaak tot afschrijving en is de opbrengstwaarde niet relevant voor de bepaling van het vermogen van de Stichting.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden aangewend voor de doelstelling en worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een eventueel noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid. De te verwachten maar nog niet ontvangen erfstellingen en legaten zijn vastgesteld aan de hand van berichtgevingen waaruit de omvang voldoende betrouwbaar kan worden geacht.

Effecten

Effecten worden aangewend voor de doelstelling en betreffen voor langere termijn aangehouden vastgelegde liquiditeiten. De effecten worden beschouwd als financiële instrumenten die behoren tot de handelsportefeuille. Ten behoeve van het vermogensbeheer wordt gebruik gemaakt van

een vermogensbeheerder waarmee een all-in fee is overeengekomen. De all-in fee is inclusief transactiekosten en wordt via de Staat van Baten en Lasten verantwoord. Zowel obligaties als aandelen in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen beurswaarde (reële waarde). De gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten uit vastgelegde liquiditeiten, voor zover betrekking hebbend op ter beurze genoteerde effecten, worden ten gunste of ten laste van de Staat van Baten en Lasten verantwoord.

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op actuele waarde waarbij alle waardewijzigingen in de Staat van Baten en Lasten worden verantwoord, tenzij hedge accounting wordt toegepast ter afdekking van de variabiliteit van toekomstige kasstromen die effect hebben op de Staat van Baten en Lasten (kasstroomhedge). Kasstroomhedge accounting wordt echter niet toegepast door de stichting.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen. De stichting heeft geen derivaten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden aangewend voor de doelstelling en worden gewaardeerd op de nominale waarde.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd om de continuïteit te waarborgen in geval van (tijdelijke) sterk tegenvallende opbrengsten.

Bestemmingsreserves

Dit betreft delen van het eigen vermogen van de Stichting waaraan door de directie van de Stichting voorwaarden zijn gesteld voor de aanwending.

Aanwending van de bestemmingsreserves alsmede toevoegingen aan bestemmingsreserves worden via de resultaatverdeling verwerkt.

Bestemmingsfondsen

Dit betreft delen van het eigen vermogen van de Stichting waaraan door derden voorwaarden zijn gesteld voor de aanwending.

Aanwending van de bestemmingsfondsen alsmede toevoegingen aan bestemmingsfondsen worden via de resultaatverdeling verwerkt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden tegen nominale waarde berekend en worden opgenomen voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het boekjaar of in een voorafgaand boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren.

Pensioenen

De pensioenregelingen van de Stichting kwalificeren als een toegezegde pensioenregeling (defined benefit plan). De pensioenen zijn ondergebracht bij de bedrijfstakpensioenfondsen ABP en BPL, waardoor geen inzicht bestaat in een eventueel tekort of overschot van de fondsen welke zijn toe te rekenen aan de Stichting. Pensioenen zijn derhalve verwerkt als een toegezegde bijdrage regeling (defined contribution plan). Volgens deze regeling worden de bijdragen aan de pensioenregeling op basis van toegezegde bijdragen als last in de Staat van Baten en Lasten opgenomen in de periode waarover de bijdragen zijn verschuldigd.

In december 2020 bedroeg de dekkingsgraad van ABP 93,2% en van BPL 87,2%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraden ligt voor beide pensioenfondsen hoger. Indien de beleidsdekkingsgraad lager blijft dan de vereiste dekkingsgraad worden door de pensioenfondsen herstelplannen opgesteld om binnen enkele jaren weer het vereiste niveau te bereiken. Indien de beleidsdekkingsgraad te lang onder het vereiste niveau blijft kan dit tot gevolg hebben dat de pensioenen (in de toekomst) noodzakelijkerwijs worden verlaagd. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

Langlopende en kortlopende schulden

De langlopende en kortlopende schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

Vooruitontvangen projectbijdragen

Onder de overlopende passiva zijn vooruitontvangen projectbijdragen opgenomen waar verplichtingen tegenover staan inzake besteding van de gelden. Enkele posten van voor 2019 waar geen verplichting tegenover staat zijn rechtstreeks via het beginvermogen 2019 gecorrigeerd. De impact op het eigen vermogen bedraagt +/- € 140.450.

BTW

De stichtingen voeren (deels) btw-belaste prestaties uit zoals belaste verhuringen van gebouwen, verkoop van artikelen, museale openstelling en bosproducten als hout. Voor deze prestaties moet BTW worden afgedragen. De stichtingen mogen de BTW op deze belaste prestaties (deels) in vooraftrek nemen.

Impact COVID-19 op jaarrekening

Het uitbreken van het coronavirus en de preventieve maatregelen die zijn genomen door de overheid zorgen voor een grote economische onzekerheid. De Stichting heeft het afgelopen jaar in beeld gebracht welke inkomstendervingen aan de orde zijn met name bij het gesloten zijn van onze opengestelde huizen en kastelen en horecabedrijven en het niet doorgaan van evenementen. Wat betreft deze mogelijke inkomstenderving blijkt dat deze gedragen kunnen worden door de werkorganisatie. Bij een aantal (horeca)bedrijven is uitstel van betaling gegeven voor een periode van 2 jaar. Mogelijk zijn deze vorderingen niet inbaar. Ook hier geldt dat de omvang zodanig is dat deze de continuïteit en liquiditeit niet in gevaar brengt. De Stichting kan geen gebruik maken van het rijksoverheid steunpakket. Ontwikkelingen zijn op dit moment echter zeer onzeker en onderhevig aan verandering. De Stichting gaat uit van het scenario waarbij al of niet gefaseerd de activiteiten gekoppeld aan het publiek vanaf het voorjaar 2021 weer opgepakt kunnen gaan worden.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De bepaling van het resultaat hangt daarnaast ten nauwste samen met de waardering van activa en passiva. Daarbij worden de volgende specifieke grondslagen voor de Staat van Baten en Lasten in aanmerking genomen:

- Onder baten van subsidies van overheden worden bijdragen verstaan die zijn verstrekt ter aanwending binnen de doelstelling van de Stichting. De baten worden verantwoord bij het aangaan van een verplichting tot besteding overeenkomstig de subsidievoorwaarde. Indien niet (volledig) aan de subsidievoorwaarden wordt voldaan, kan er sprake zijn van een terugbetalingsverplichting.
- Onder baten uit bezitsbeheer worden baten verstaan die gezien hun aard een rechtstreekse relatie hebben met opbrengsten die voortvloeien uit het op een bepaalde wijze beheren van bezittingen van de Stichting.
- Onder giften worden van derden verkregen middelen verstaan welke door de Stichting om niet zijn verkregen en die een incidenteel karakter hebben. Indien aanwending van de verkregen middelen gebonden is aan nadere voorwaarden, wordt in de balans een bestemmingsfonds opgenomen ter hoogte van het uit deze voorwaarden voortvloeiende bedrag.
- Baten uit erfstellingen en legaten worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Erfstellingen en legaten met een bijzondere bestemming worden door middel van de resultaatbestemming verantwoord onder de bestemmingsfondsen.
- Baten uit loterijorganisaties worden verantwoord in het boekjaar waarin sprake is van een onvoorwaardelijke vordering en de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Toerekening van de kosten

Alle kosten met betrekking tot ons bezit: verwervingen, projectkosten (met uitzondering van de projectkosten die betrekking hebben op voorlichting en educatie en fondsenwerving), lasten bezitsbeheer, bijdragen externe organisaties (met uitzondering van de bijdrage aan de LandschappenNL) en externe kosten worden toegerekend aan behoud en beheer bezittingen. Dit geldt ook voor de kosten voor de planning, uitvoering en evaluatie van het bezit.

Externe communicatie, folders en wandelkaarten, evenementen, educatief excursieprogramma, website, jaarverslag en overige communicatiekosten worden evenredig verantwoord onder voorlichting en educatie en eigen fondsenwerving. Kosten binding donateurs en bedrijfsrelaties vallen voor 75% onder voorlichting en educatie en voor 25% onder eigen fondsenwerving. Werving donateurs en bedrijfsrelaties vallen in zijn geheel onder de eigen fondsenwerving.

Onder de kosten beheer en administratie valt: huisvestingskosten kantoor, 60% van de bijdrage aan de LandschappenNL (40% acties derden), kantoorkosten (58% van de automatiseringskosten wordt verantwoord onder behoud en beheer bezittingen / 42% van de porti- en telefoonkosten wordt verantwoord onder behoud en beheer bezittingen en 5% onder voorlichting en educatie) en algemene kosten (accountantskosten en juridische kosten die betrekking hebben op ons bezit worden verantwoord onder behoud en beheer bezittingen).

Bij de personeelskosten is voor iedere medewerker een toerekening gemaakt op basis van de werkzaamheden. In het algemeen geldt dat alle terreinmedewerkers, bouwkundige medewerkers, rentmeester, medewerkers afdeling Landschap en Kastelen onder behoud en beheer zijn verantwoord. Medewerkers afdeling Communicatie worden voor 75% toegerekend aan voorlichting en educatie en voor 25% aan eigen fondsenwerving. De medewerkers van de afdeling Bedrijfsvoering, Personeel & Organisatie, Financiën & Controlling zijn onder de kosten beheer en administratie verantwoord. Gezien de aard van de werkzaamheden vallen een aantal medewerkers percentueel onder meerdere categorieën.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. De ontvangsten en betaalde dividenden en interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

ACTIVA

Materiële vaste activa

	31 december 2020	31 december 2019
Machines en installaties	177.700	227.800
Andere vaste bedrijfsmiddelen	659.550	391.350
	837.250	619.150

Machines en installaties

	2020	2019
Boekwaarde per 1 januari	227.800	326.250
Investerings	45.850	19.800
Afschrijvingen	-95.950	-118.250
	177.700	227.800

De machines en installaties bestaan uit tractoren en overig materieel terreinbeheer. Alle materialen en werktuigen worden gebruikt en onderhouden conform de eisen en voorschriften van het milieukeur.

Andere vaste bedrijfsmiddelen

	2020	2019
Boekwaarde per 1 januari	391.350	333.950
Investerings	382.000	153.550
Afschrijvingen	-113.050	-95.700
Desinvestering	-750	-450
Boekwaarde per 31 december	659.550	391.350

De andere vaste bedrijfsmiddelen bestaan uit bedrijfsauto's en kantoorinventaris.
De gehanteerde afschrijvingstermijnen op basis van de aanschafwaarden luiden als volgt:

* Verbindingen	15 jaar
* Tractoren, machines en installaties, bouwkundige werktuigen, pinautomaten	5 jaar
* Dienstvoertuigen	7 jaar
* Elektrische dienstvoertuigen	8 jaar

De gebouwen die Stichting Het Geldersch Landschap bezit zijn verzekerd voor een herbouwwaarde van € 197.919.962; de gebouwen van Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen zijn verzekerd voor een herbouwwaarde van € 194.357.290. De herbouwwaarde is opnieuw geïnventariseerd en bepaald per april 2020. De actuele waarde van het onroerend goed van de stichtingen is gezien de beperkingen van de mogelijkheid tot vervreemding niet relevant (zie de grondslagen voor de waardering van activa en passiva op pagina 17).

De inventarissen (GL) zijn verzekerd voor een taxatiewaarde van € 1.751.892; inventarissen GK zijn verzekerd voor een bedrag van € 189.565.

De machines en installaties (GL) zijn verzekerd voor een waarde van € 2.215.807.

De museale collectie (GK) is conform taxatie verzekerd voor een bedrag van € 12.212.185.

Ook deze worden niet geactiveerd (zie pagina 17).

Vorderingen en overlopende activa

	31 december 2020	31 december 2019
Debiteuren	628.350	996.450
Externe (project)financiering	511.500	308.250
Omzetbelasting	175.150	453.850
Overige vorderingen	1.605.450	2.904.050
	<u>2.920.450</u>	<u>4.662.600</u>

Alle onder vlottende activa opgenomen vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

Debiteuren

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2020	31 december 2019
Debiteuren	927.550	1.124.350
Af: Voorziening voor oninbaarheid (gebaseerd op een individuele beoordeling)	-299.200	-127.900
	<u>628.350</u>	<u>996.450</u>

Externe (project)financiering

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2020	31 december 2019
Provincie Gelderland	261.050	207.350
Prins Bernhard Cultuurfonds	32.500	44.500
Gemeente Ede	90.750	-
Overig	127.200	56.400
	<u>511.500</u>	<u>308.250</u>

Omzetbelasting

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2020	31 december 2019
Kwartaalaangiften omzetbelasting	190.700	342.800
Suppletie omzetbelasting 2020	-15.550	-
Suppletie omzetbelasting 2019	-	35.450
Suppletie omzetbelasting 2018	-	24.250
Suppletie omzetbelasting 2017	-	51.350
	175.150	453.850

Overige vorderingen

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2020	31 december 2019
Projectbestedingen	231.400	295.600
Te ontvangen rente obligaties	73.250	134.900
Te ontvangen giften en nalatenschappen	639.650	1.110.100
Provinciale subsidie pacht- en opstalbeëindiging	-	1.004.000
Te ontvangen onderhoudssubsidies	315.650	-
Nog te factureren huren en pachten	35.900	27.350
Te ontvangen opbrengst vakantiewoningen	80.350	44.300
Te ontvangen museumjaarkaart	19.550	61.800
Nog door te berekenen energie- en waterschapslasten	66.600	120.000
Overige	143.100	106.000
Stand per 31 december	1.605.450	2.904.050

Effecten

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2020	31 december 2019
Aandelen		
-ter beurse genoteerd	10.660.500	9.979.300
-overige	200.000	200.000
	10.860.500	10.179.300
Obligaties	15.737.050	15.566.950
	26.597.550	25.746.250

Het beheer van de beleggingsportefeuille is uitbesteed aan een vermogensbeheerder. Primair doel is het waarborgen van de continuïteit van de stichting op middellange en lange termijn. Als secundaire doelstelling is bepaald dat het vermogen in reële termen in stand dient te worden gehouden. Het beleggingsbeleid is uitgedrukt in het risicoprofiel. Het risicoprofiel is defensief. De stichting belegt de portefeuille op duurzame en maatschappelijk verantwoorde wijze.

Aandelen, ter beurse genoteerd

	31 december 2020	31 december 2019
Stichting Het Geldersch Landschap	3.050.150	2.583.850
Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen	2.706.200	2.565.100
Stichting Steunfonds Het Geldersch Landschap	4.904.150	4.830.350
	<u>10.660.500</u>	<u>9.979.300</u>

De verkrijgingprijs van de ter beurse genoteerde aandelen per 31-12-2020 bedraagt € 8.026.800.
De waarde van de ter beurse genoteerde aandelen per 31-12-2020 bedraagt € 10.660.500.

De marktwaarde van de overige aandelen per 31-12-2020 bedraagt € 200.000.

Obligaties

	31 december 2020	31 december 2019
Stichting Het Geldersch Landschap	4.664.800	3.517.250
Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen	4.090.500	4.197.450
Stichting Steunfonds Het Geldersch Landschap	6.981.750	7.852.250
	<u>15.737.050</u>	<u>15.566.950</u>

De obligaties hebben een resterende looptijd van 1-8 jaar.

De verkrijgingprijs van de obligaties per 31-12-2020 bedraagt € 15.462.850.

De beurswaarde van de obligaties per 31-12-2020 bedraagt € 15.737.050.

De nominale waarde van de obligaties per 31-12-2020 bedraagt € 7.336.600.

Liquide middelen

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2020	31 december 2019
Kas	17.500	24.150
Bank	<u>3.105.900</u>	<u>2.914.950</u>
	<u>3.123.400</u>	<u>2.939.100</u>

Dit betreft kas- en banksaldi welke alle ter vrije beschikking van de Stichting staan.

PASSIVA

Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve

	2020	2019
Stand per 1 januari	9.424.200	8.313.050
Mutatie boekjaar	200.400	1.111.150
Stand per 31 december	9.624.600	9.424.200

De continuïteitsreserve is gevormd conform de richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen en is bestemd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de stichtingen ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Onder kosten van de werkorganisatie verstaan wij de personeelskosten, huisvestingskosten, wervingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingen. De reserve mag conform bovengenoemde richtlijn maximaal 1,5 maal de kosten van de werkorganisatie zijn (€ 12 miljoen).

Het beleid inzake hoogte en samenstelling van het vermogen is eind 2015 geactualiseerd voor de periode 2016-2025. Hiermee voldoet de Stichting aan de eisen van Goede Doelen Nederland.

Bestemmingsreserves

	31 december 2020	31 december 2019
Reserve pachtafkoop	142.150	142.150
Reserve NPL-projectgelden	1.835.750	1.605.000
Reserve Steunfondsprojecten	1.016.950	837.950
Reserve groot onderhoud gebouwen en terreinen	2.304.650	2.304.650
Bestemmingsreserve (grond)aankopen	300.000	300.000
Reserve collectie	84.050	80.400
Stand per 31 december	5.683.550	5.270.150

Bestemmingsreserves worden gevormd om terreinen en gebouwen veilig te stellen, in te richten en om groot en achterstallig onderhoud uit te voeren. Door het specifiek benoemen van bestemmingsreserves kunnen beschikbare middelen adequaat en doeltreffend worden ingezet. De bestemmingsreserves zijn door het bestuur specifiek benoemd en gemaximaliseerd.

Reserve pachtafkoop

	31 december 2020	31 december 2019
Stand per 31 december	142.150	142.150

De reserve pachtafkoop is bestemd voor de financiering van afkoop van lopende pachtcontracten en verwerving van grondgebonden productierechten. Afkoop van pachtcontracten kan plaatsvinden in die gevallen waarin beëindiging van de pacht uit landschappelijke of landbouwstructureel oogpunt wenselijk is. Besloten is de reserve niet te muteren in 2020, daar hiervoor geen noodzaak wordt voorzien in de komende vijf jaren.

Reserve NPL-projectgelden

	2020	2019
Stand per 1 januari	1.605.000	1.613.350
Onttrekking boekjaar	-706.750	-945.850
Toevoeging boekjaar	937.500	937.500
Stand per 31 december	1.835.750	1.605.000

De besteding van NPL-gelden verloopt conform de afspraken met de NPL. Ieder jaar opnieuw wordt vrijwel de gehele donatie aan projecten uitgegeven of er worden verplichtingen aangegaan. De reserve is voldoende om aan deze verplichtingen te voldoen.

Bestemmingsreserve Steunfondsprojecten

	2020	2019
Stand per 1 januari	837.950	713.800
Toevoeging boekjaar	179.000	124.150
Stand per 31 december	1.016.950	837.950

Betreft een bestemmingsreserve voor goedgekeurde Steunfondsprojecten.

Reserve groot onderhoud gebouwen en terreinen

	2020	2019
Stand per 1 januari	2.304.650	2.168.850
Toevoeging boekjaar	-	135.800
Stand per 31 december	2.304.650	2.304.650

De "Reserve groot onderhoud gebouwen en terreinen" is gevormd ten behoeve van de financiering van het eigen aandeel van grote onderhoudsprojecten (restauraties) en eenmalige grote onderhoudsachterstanden.

Bestemmingsreserve (grond)aankopen

	2020	2019
Stand per 1 januari	300.000	-
Toevoeging boekjaar	-	300.000
Stand per 31 december	300.000	300.000

Betreft een bestemmingsreserve ten behoeve van de aankoop van grond, eigen bijdrage bij grondtransacties vanuit overheden, inrichting van gronden en strategische aankopen van landgoederen.

Reserve collectie

	2020	2019
Stand per 1 januari	80.400	80.400
Toevoeging boekjaar	3.650	-
Stand per 31 december	84.050	80.400

De bestemmingsreserve is gevormd uit de opbrengst van ontvangen objecten uit nalatenschappen en schenkingen die niet binnen het collectiebeleid van de Stichting passen. Vanuit deze reserve wordt collectie verworven of gerestaureerd.

Fondsen

Bestemmingsfondsen

	31 december 2020	31 december 2019
Hoekelum-van Wassenaer	811.000	794.650
Tenkink Antink	890.350	850.700
Fonds bezittingen Veluwe en Achterhoek	9.000	9.000
PWH-fonds	48.300	48.300
Van der Ploeg Natuur en Landschapsfonds	5.000	5.000
De Witt-Huberts Vollmerstichting	448.350	428.500
Fonds de Ehze	946.050	922.000
Fonds Wilbrinkbos	58.650	58.650
Aankoop natuurterreinen	310.900	310.900
Fonds Cannenburger bos	25.000	25.000
Fonds historische huizen inclusief parken	20.000	20.000
Natuurterreinen en historische huizen Veluwe	152.000	167.000
Van Bruggen Drabbe Fonds	3.921.100	3.923.400
Terrassentuin Landgoed Warnsborn	48.150	48.150
Instandhouding bijzondere planten en dieren	185.000	185.000
Liesje-Jesse-Osborn fonds	156.850	125.000
Spieringfonds	1.792.650	1.320.100
Fonds kasteel Cannenburch	144.650	142.050
Kasteel Rosendaal	89.850	89.850
Stand per 31 december	10.062.850	9.473.250

Hoekelum- van Wassenaer

	2020	2019
Stand 1 januari		
Kapitaal	226.900	226.900
Trekkingsrechten	567.750	498.100
	794.650	725.000
Toevoeging boekjaar (rendement beleggingen)	47.000	93.800
Ottrekking boekjaar	-30.650	-24.150
Stand 31 december	811.000	794.650

De Stichting beheert het "Hoekelum - Van Wassenaer Fonds". Bij notariële akte van 6 oktober 1988 is door J.C. Baronesse van Wassenaer een bedrag van € 226.890 beschikbaar gesteld aan de Stichting met de verplichting voor de Stichting om het Landgoed Hoekelum in stand te houden. Voor zover mogelijk zal de gemelde hoofdsom in stand dienen te blijven en zullen eventuele uitgaven slechts en alleen uit de revenuen worden betaald. Deze revenuen worden jaarlijks toegevoegd. De onttrekking betreft de restauratie van schilderijen.

Tenkink Antink

	2020	2019
Stand 1 januari		
Kapitaal	563.150	563.150
Trekkingsrechten voor projecten	287.550	208.800
Stand per 1 januari	850.700	771.950
Toevoeging boekjaar (rendement beleggingen)	39.650	78.750
Stand 31 december	890.350	850.700

Met betrekking tot dit bestemmingsfonds, dat is ontstaan krachtens testament d.d. 1985 van de heer J.C. Tenkink, geldt dat het fonds de naam Tenkink Antink moet blijven dragen, dat het kapitaal in stand moet worden gehouden en dat het doel is, vanuit de revenuen bij te dragen, aan het behoud van en de zorg voor in landschappelijk, natuurwetenschappelijk en cultuurhistorisch opzicht belangrijke terreinen in de Gelderse Achterhoek, met de zich daarop bevindende monumenten van geschiedenis en kunst, in het bijzonder die bedoeld in de Monumentenwet.

De toevoeging boekjaar (rendement beleggingen) wordt berekend op basis van het percentage opbrengst beleggingen (incl. koersverschillen) ten opzichte van het totale gemiddeld belegd vermogen van het boekjaar.

De reeds gevormde trekkingsrechten ad € 327.200 zijn beschikbaar voor genoemde projecten.

Fonds bezittingen Veluwe en Achterhoek

	2020	2019
Stand 1 januari	9.000	9.000
Mutatie boekjaar	-	-
Stand 31 december	9.000	9.000

In het testament van wijlen mevrouw M.E. Luber-Scholte is uitdrukkelijk bepaald dat de verkregen middelen dienen te worden aangewend voor het beheer en de instandhouding van de bezittingen van de Stichting Het Geldersch Landschap voor zover gelegen op de Veluwe en in de Achterhoek.

PWH-fonds

	2020	2019
Stand 1 januari	48.300	48.300
Mutatie boekjaar	-	-
Stand 31 december	48.300	48.300

In 2017 is een schenking ontvangen van ten behoeve van de financiering van bos- en natuurterreinen gelegen in de Midden- en/of Zuid Veluwe, die dienen te worden opengesteld voor het publiek en waarvan de eventueel aanwezige bebouwing met een financieel positief resultaat zal worden geëxploiteerd.

Van der Ploeg Natuur en Landschapsfonds

	2020	2019
Stand per 1 januari	5.000	5.000
Mutatie boekjaar	-	-
Stand per 31 december	5.000	5.000

In het testament van wijlen de heer Van der Ploeg is uitdrukkelijk bepaald dat de verkregen middelen dienen te worden aangewend voor het stimuleren van projecten welke gericht zijn op behoud en versterking van natuur en landschap, alsmede al hetgeen daarmee naar het oordeel van de stichting verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.

De Witt-Huberts Vollmerstichting

	2020	2019
Stand 1 januari		
Kapitaal	308.350	308.350
Trekkingsrechten voor projecten	120.150	77.500
	428.500	385.850
Toevoeging boekjaar (rendement beleggingen)	19.850	42.650
Stand 31 december	448.350	428.500

Met ingang van 1 januari 1999 beheert de Stichting het vermogen van de per die datum opgeheven. De Witt Huberts-Vollmer Stichting. Een bedrag van € 308.350 is beschikbaar gesteld aan de Stichting. Aanwending zal plaatsvinden conform de doelstellingen van de voormalige De Witt Huberts-Vollmer Stichting "Het doel van de Stichting is om hetgeen van de jaarlijkse netto-revenuen van haar kapitaal overblijft ter beschikking te stellen aan Stichting Het Geldersch Landschap te Arnhem, ter bevordering van het doel van die stichting. De toevoeging boekjaar rendement beleggingen wordt berekend op basis van het percentage opbrengst beleggingen ten opzichte van het totaal gemiddeld belegd vermogen van het boekjaar.

Fonds de Ehze

	2020	2019
Stand per 1 januari	922.000	843.100
Toevoeging boekjaar (rendement beleggingen)	53.250	112.150
Onttrekking boekjaar	-29.200	-33.250
Stand per 31 december	946.050	922.000

Op 1-1-2015 is het vermogen van Stichting Fonds de Ehze overgedragen aan de stichting. Het doel van het Fonds is de instandhouding van de gebouwen en het terrein van landgoed "De Ehze", met behoud van het karakter van de buitenplaats en het onderhouden van de graven. Hierbij voldoet het Fonds aan de idealen van de oprichtster, mevrouw Trijntje Teatsche Vellinga. De onttrekking betreft het onderhoud aan landgoed "De Ehze" (gebouwen en terrein).

Fonds Wilbrinkbos

	2020	2019
Stand per 1 januari	58.650	58.650
Mutatie boekjaar	-	-
Stand per 31 december	58.650	58.650

In het testament van wijlen mevrouw Oudshoorn is uitdrukkelijk bepaald dat de verkregen middelen dienen te worden aangewend voor onderhoud, natuurherstel danwel uitbreiding van het Wilbrinkbos te Voorthuizen.

Aankoop natuurterreinen

	2020	2019
Stand per 1 januari	310.900	310.900
Mutatie boekjaar	-	-
Stand per 31 december	310.900	310.900

Bestemmingsfonds "Aankoop natuurterreinen" is gevormd uit de nalatenschap Rietman en de terugverkoop van bosket de Wildenborch. In het testament van wijlen de heer Rietman is uitdrukkelijk bepaald dat de verkregen middelen uitsluitend dienen te worden aangewend voor de aankoop van natuurterreinen.

In 2017 is het bosket de Wildenborch voor een bedrag van € 190.000 terugverkocht aan de eigenaren van landgoed De Wildenborch. Het bosket is destijds aangekocht met subsidie van de Provincie Gelderland. Met de Provincie Gelderland is overeengekomen dat de verkoopopbrengst ingezet wordt om andere natuurobjecten in Gelderland veilig te stellen.

Fonds Cannenburger bos

	2020	2019
Stand per 1 januari	25.000	25.000
Mutatie boekjaar	-	-
Stand per 31 december	25.000	25.000

In het testament van wijlen de heer Hansink is uitdrukkelijk bepaald dat de verkregen middelen dienen te worden aangewend aan het Cannenburger bos bij kasteel Cannenburch te Vaassen.

Fonds historische huizen inclusief parken

	2020	2019
Stand per 1 januari	20.000	20.000
Mutatie boekjaar	-	-
Stand per 31 december	20.000	20.000

In het testament van wijlen de heer Verwer is uitdrukkelijk bepaald dat de verkregen middelen dienen te worden aangewend voor de instandhouding van historische huizen en bijbehorende parken en tuinen.

Natuurterreinen en historische huizen Veluwe

	2020	2019
Stand per 1 januari	167.000	397.000
Correctie boekjaar	-15.000	-230.000
Stand per 31 december	152.000	167.000

In het testament van wijlen mevrouw Muller is uitdrukkelijk bepaald dat de verkregen middelen uitsluitend dienen te worden aangewend voor aankoop, onderhoud en instandhouding van natuurterreinen en/of historische huizen, indien en voor zover mogelijk op de Veluwe.

In de nalatenschap was een vordering op een vennootschap opgenomen. Deze vordering is gecorrigeerd aangezien de vennootschap zal worden ontbonden en er geen sprake is van een positief saldo.

Van Bruggen Drabbe Fonds

	2020	2019
Stand per 1 januari	3.923.400	4.050.000
Onttrekking boekjaar	-2.300	-126.600
Stand per 31 december	3.921.100	3.923.400

In het testament van de heren van Bruggen en Drabbe is opgenomen dat de erfenis moet worden bestemd voor de financiering van het onderhoud, een restauratie of renovatie van het kasteel Wijenburg met de daarbij behorende grond. In het boekjaar zijn onderhoudskosten aan het kasteel onttrokken aan het bestemmingsfonds.

Terrassentuin Landgoed Warnsborn

	2020	2019
Stand per 1 januari	48.150	48.000
Toevoeging boekjaar	-	150
Stand per 31 december	48.150	48.150

In het testament van wijlen mevrouw Fleurbaaij is uitdrukkelijk bepaald dat de verkregen middelen dienen te worden aangewend voor de terrassentuin van Landgoed Warnsborn.

Instandhouding bijzondere planten en dieren

	2020	2019
Stand 1 januari	185.000	180.000
Toevoeging boekjaar	-	5.000
Stand 31 december	185.000	185.000

In 2018 is een nalatenschap ontvangen van wijlen mevrouw drs. D. van Gilst. De verkregen middelen dienen te worden aangewend ten behoeve van de instandhouding en het beheer van bijzondere, al dan niet beschermde, planten en dieren.

Liesje-Jesse-Osborn fonds

	2020	2019
Stand 1 januari	125.000	100.000
Toevoeging boekjaar	31.850	25.000
Stand 31 december	156.850	125.000

In 2018 is een nalatenschap ontvangen van wijlen mevrouw L.J. Osborn. De verkregen middelen dienen te worden aangewend ten behoeve van het behoud en onderhoud van de oude bomen bij Huis Zypendaal, de aanschaf van oud chinees porcelein ten behoeve van Kasteel Rosendaal en/of Huis Zypendaal, het plaatsen van een moderne, passende, sculptuur bij de ingang van een van de bezittingen. De toevoeging in 2020 betreft een slotuitkering van de nalatenschap.

Spieringfonds

	2020	2019
Stand per 1 januari	1.320.100	-
Toevoeging boekjaar	675.000	1.700.000
Onttrekking boekjaar	-202.450	-379.900
Stand per 31 december	1.792.650	1.320.100

Het Spieringfonds werd opgericht bij testament, gemaakt door mevrouw Spiering, welk testament van kracht werd door haar overlijden op 5 maart 1969. Het bestuur heeft in 2019 besloten om de stichting te ontbinden. Het liquiditeitssaldo is verdeeld onder de drie beneficiënten, waaronder de stichting. Het vermogen dient te worden aangewend voor aankoop van historische landgoederen, cultuur- en bosgronden, alsmede herstel van landgoedkernen en buitenplaatsen. De onttrekking betreft de verwerving van de Torckschool te Rosendaal.

Fonds kasteel Cannenburch

	2020	2019
Stand per 1 januari	142.050	-
Toevoeging boekjaar	2.600	142.050
Stand per 31 december	144.650	142.050

In het testament van wijlen de heer Ridderhof is uitdrukkelijk bepaald dat de verkregen middelen uitsluitend dienen te worden aangewend voor onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan kasteel de Cannenburch die niet door enige subsidie worden gedekt. In het boekjaar is het restant van de nalatenschap ontvangen.

Kasteel Rosendaal

	2020	2019
Stand 1 januari	89.850	89.850
Mutatie boekjaar	-	-
Stand 31 december	89.850	89.850

In 2018 is een nalatenschap ontvangen van wijlen mevrouw J.W. Benschop-van Delden. De verkregen middelen dienen te worden aangewend ten behoeve van kasteel Rosendaal.

Vermogensoverzicht

De aansluiting tussen de reserves en fondsen volgens de balans van de verslaggevende eenheid en de afzonderlijke stichtingen is als volgt:

Totaal van reserves en fondsen van de verslaggevende eenheid	25.371.000
Totaal van reserves en fondsen van de afzonderlijke stichtingen:	
Stichting Het Geldersch Landschap	6.816.650
Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen	6.563.050
Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen	11.990.100
Stichting Vrienden van Kastelen	1.200
	25.371.000

Voorzieningen

	31 december 2020	31 december 2019
Voorziening onderhoud kastelen	409.300	375.450
Voorziening onderhoud gebouwen	537.650	379.450
Voorziening jubilea	46.900	41.350
Voorziening TOP (Terrein Onderhouds Plan)	509.350	321.150
Stand per 31 december	1.503.200	1.117.400

Voorziening onderhoud kastelen

	2020	2019
Stand per 1 januari	375.450	446.500
Toevoeging boekjaar	600.000	600.000
Onttrekking boekjaar	-566.150	-671.050
Stand per 31 december	409.300	375.450

Jaarlijks wordt een vast bedrag gedoteerd aan de voorziening onderhoud gebouwen, gebaseerd op het systeem Programmatisch Onderhoud Gebouwen. In dit systeem is over 10 jaar een indexering opgenomen hetgeen onder meer betekent dat in de eerdere jaren een bedrag in de voorziening dient te blijven ten behoeve van reeds voorziene prijsstijgingen.

Voorziening onderhoud gebouwen

	2020	2019
Stand per 1 januari	379.450	375.600
Toevoeging boekjaar	1.100.000	1.100.000
Onttrekking boekjaar	-941.800	-1.096.150
Stand per 31 december	537.650	379.450

Jaarlijks wordt een vast bedrag gedoteerd aan de voorziening onderhoud gebouwen, gebaseerd op het systeem Programmatisch Onderhoud Gebouwen. In dit systeem is over 10 jaar een indexering opgenomen hetgeen onder meer betekent dat in de eerdere jaren een bedrag in de voorziening dient te blijven ten behoeve van reeds voorziene prijsstijgingen.

Voorziening jubilea

	2020	2019
Stand per 1 januari	41.350	37.950
Mutatie boekjaar	5.550	3.400
Stand per 31 december	46.900	41.350

Voorziening TOP (Terrein Onderhouds Plan)

	2020	2019
Stand per 1 januari	321.150	434.600
Toevoeging boekjaar	1.700.000	1.500.000
Onttrekking boekjaar	-1.511.800	-1.613.450
Stand per 31 december	509.350	321.150

Jaarlijks wordt een vast bedrag gedoteerd aan de voorziening onderhoud terreinen. De voorziening TOP is gebaseerd op de meerjarenbegroting beheer terreinen (incl. recreatie) en is berekend vanuit de huidige SNL-beschikking.

Langlopende schulden

	2020	2019
Stand per 1 januari	900.000	960.000
Aflossing boekjaar	-60.000	-60.000
	840.000	900.000
Verantwoording onder de kortlopende schulden	-60.000	-60.000
Herziene stand per 31 december	780.000	840.000

Betreft een meerjarenverplichting uit hoofde van de verkrijging van landgoed Gnadenthal.

Kortlopende schulden

Alle onder kortlopende schulden opgenomen bedragen hebben een looptijd korter dan één jaar.

	31 december 2020	31 december 2019
Vooruitontvangen bedragen	761.550	674.150
Schulden aan leveranciers	2.095.300	2.929.100
Belastingen en premies sociale verzekeringen	481.750	489.050
Overige schulden	490.700	1.837.200
Overlopende passiva	1.995.150	1.912.600
Stand per 31 december	5.824.450	7.842.100

Vooruitontvangen bedragen

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2020	31 december 2019
Ontvangen voorschotten houtcontracten	68.150	23.100
Vooruitontvangen begunstigersbijdragen	261.550	270.850
Vooruitontvangen huren en pachten	431.850	380.200
	761.550	674.150

Onder de post vooruitontvangen huren en pachten zit per balansdatum een vooruitontvangen huurbedrag van € 277.500 waarvan € 262.500 een langdurig karakter heeft. Het bedrag valt in 20 jaar vrij.

Schulden aan leveranciers

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2020	31 december 2019
Stand per 31 december	2.095.300	2.929.100

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2020	31 december 2019
Loonheffing	249.750	264.450
Premies sociale verzekeringen en pensioenen	232.000	224.600
	481.750	489.050

Overige schulden

	31 december 2020	31 december 2019
Exploitatie vakantiewoningen	40.750	13.550
Accountants- en administratiekosten	28.600	22.250
Personeelskosten	9.250	34.400
Kantoorkosten	12.200	18.000
Kosten terreinbeheer	27.600	15.800
Bankkosten	28.050	23.450
Ontvangen waarborgsommen	42.700	67.450
Energiekosten	38.650	-
Projectkosten	171.000	210.350
Uitgelote obligaties	8.200	8.200
Voorlopige vaststellingsovereenkomst omzetbelasting	-	151.900
Vergoeding pacht- en opstalbeëindigingen	-	1.116.200
Kortlopende deel langlopende schulden	60.000	60.000
Overige	23.700	95.650
	490.700	1.837.200

Overlopende passiva

Deze post is als volgt te specificeren:

	31 december 2020	31 december 2019
Vooruitontvangen projectbijdragen	1.026.150	1.001.850
Vakantietoelage en vakantiedagen	637.750	597.150
Vooruitgefactureerde huren en pachten	331.250	313.600
	1.995.150	1.912.600

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Rechten uit hoofde van meerjarige subsidietoekenningen

- Contract Natuur en Landschap (SNL): voor de periode 2020-2025 is een nieuwe overeenkomst afgesloten. Voor 2021 is een bedrag toegezegd van € 2.658.750.
- Nationale Postcode Loterij (NPL): aflopend contract in 2020 tussen "LandschappenNL", een samenwerkingsverband van de 12 provinciale landschappen en de NPL. De laatste uitkering over 2020 is ontvangen in 2021. Voor de periode 2021-2025 is een nieuwe overeenkomst afgesloten.
- Provinciale ondersteuningsbijdrage Geldersche Kasteelen: jaarlijks ontvangt de Stichting een ondersteuningsbijdrage. Voor 2021 is een bedrag toegezegd van € 1.076.954.
- DAEB/DAB: voor de periode 2015-2024 is een bijdrage toegezegd van de Provincie Gelderland. In een periode van 10 jaar wordt deze periode afgebouwd. Voor 2021 is een bedrag van € 860.000 toegezegd.
- BRIM: voor BRIM rood en groen is sprake van meerdere 6-jarige beschikkingen die in aanvangstijd verschillen (2015-2020). Voor 2020 is een bedrag toegezegd van € 1.143.778.
- Overige ondersteuningsbijdragen projecten: de stichtingen heeft diverse toezeggingen ontvangen voor nog uit te voeren projecten.
- De meeste subsidies zijn nog niet vastgesteld. Vaststelling vindt plaats op basis van de jaarrekening of nog in te dienen verantwoording. De looptijd van BRIM-subsidies betreft 6 jaar. Vaststelling vindt plaats na indiening van de verantwoording na het einde van de looptijd en over de gehele periode.

Voorwaardelijke verplichtingen

- De Stichting bezit gebouwen en terreinen waarvan de verwerving is geschied met behulp van subsidies. Bij eventuele vervreemding dient de subsidie te worden terugbetaald.
- De Stichting heeft een erfpachtovereenkomst met de gemeente Apeldoorn voor het gebied "De Loenermark" en het "Orderbos" tot 29 december 2048. De Stichting is vanaf 1 januari 2023 aan de gemeente een canon verschuldigd. In het geval de exploitatie negatief uitkomt, zal er geen canon verschuldigd zijn. Elk jaar, voor het eerst in 2022, wordt een exploitatieoverzicht aan de gemeente Apeldoorn beschikbaar gesteld.
- De Stichting heeft een erfpachtovereenkomst met de gemeente Scherpenzeel voor Huis Scherpenzeel van € 26.474 per jaar. Dit bedrag dient gedurende 15 jaren in gelijke termijnen te worden betaald (tot en met 2035). De bedragen worden ieder jaar geïndexeerd.

Meerjarige financiële verplichtingen

De Stichting is leaseverplichtingen aangegaan inzake lease-auto's voor een bedrag van € 136.450 welke binnen 4 jaar zullen vervallen. Van de totale leaseverplichting zal binnen 1 jaar € 63.750 komen te vervallen.

Andere verplichtingen

Het bezit van de Stichting is ten dele uitgegeven in erfpacht. Op grond van wettelijke en/of contractuele bepalingen kan de Stichting bij afloop van het erfpachtcontract verplicht worden de op deze gronden aanwezige opstallen over te nemen tegen de dan geldende waarde in het economisch verkeer. Uit hoofde van haar doelstelling heeft de Stichting de verplichting haar bezittingen duurzaam in stand te houden. De duur van deze verplichting, alsmede de hieraan verbonden financiële consequenties, zijn onbepaald. Met deze verplichtingen is in de balans slechts rekening gehouden voor zover deze kwantificeerbaar zijn en op grond van de geldende regels voor jaarverslaggeving zijn toe te rekenen aan het boekjaar en/of voorgaande boekjaren.

Klacht bij de EC

In 2011 heeft de Europese Commissie goedkeuring verleend aan een nieuwe subsidieregeling voor natuurbeschermingsorganisaties, waaronder de provinciale Landschappen. Naar aanleiding van een door de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters (VGG) ingediende klacht oordeelde de Commissie eind 2015 dat de Staat de maatregel onterecht niet van tevoren had aangemeld bij de Commissie, maar dat de steun (nu achteraf) alsnog is goedgekeurd. De klacht is daarmee ongegrond verklaard. Zowel de VGG als de provinciale Landschappen en de vereniging Natuurmonumenten hebben - op verschillende gronden - in 2016 tegen dit besluit van de Europese Commissie beroep aangetekend bij het Gerecht van de Europese Unie. In tegenstelling tot de Commissie zijn de Landschappen en Natuurmonumenten van mening dat natuurbeschermingsorganisaties niet kwalificeren als 'onderneming', en dat er daarom geen sprake was van staatssteun. Eind 2018 heeft het Gerecht uitspraak gedaan en daarbij het besluit van de Commissie nietig verklaard. Belangrijk formeel punt daarbij was dat het Gerecht van oordeel is dat de Commissie had moeten kiezen voor een zogeheten formele onderzoeksprocedure voor afhandeling van de klacht van de VGG, en het onderzoek niet had kunnen afdoen in een informele onderzoeksprocedure. De provinciale Landschappen en de Vereniging Natuurmonumenten hebben daarop in december 2018 hoger beroep ingesteld bij het Hof van Justitie. Het is nu wachten op de uitspraak van het Hof, een datum daarvoor is nog niet bekend. Die uitspraak zal tevens bepalend zijn voor het verdere verloop van dit juridische traject.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met een materiële impact op de cijfers van de jaarrekening 2020.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020

BATEN

Baten van particulieren

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Begunstigers	1.280.900	1.221.000	1.222.750
Overige giften	183.700	135.000	162.350
Projectbijdragen	14.900	315.000	11.850
Verwervingen	400.000	-	81.400
Nalatenschappen	902.800	-	1.581.050
Ontvangen in het boekjaar	2.782.300	1.671.000	3.059.400

Ultimo 2020 bedraagt het aantal begunstigers 48.135 (begroot: 48.000 / 2019: 47.710). Het begunstigeraantal zit nog steeds in een stijgende lijn mede door de lopende wervingscampagnes.

In het boekjaar zijn nalatenschappen ontvangen waarbij specifieke eisen zijn gesteld aan de bestedingen. De ontvangen gelden zijn verantwoord en nader toegelicht onder de post bestemmingsfondsen, zie pagina's 27 tot en met 34.

Baten van bedrijven

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Bedrijfsvriendenkring	50.050	60.000	63.900
Projectbijdragen	11.050	-	43.300
Ontvangen in het boekjaar	61.100	60.000	107.200

Baten van loterijorganisaties

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Nationale Postcode Loterij	937.500	937.500	937.500

Nationale Postcode Loterij

De overeenkomst tussen "LandschappenNL", een samenwerkingsverband tussen de 12 provinciale landschappen en de Nationale Postcode Loterij loopt tot en met 2020. In 2021 is een nieuwe overeenkomst afgesloten. Als beneficiënt deelt de "LandschappenNL" mee in de opbrengst van de loterij. Het jaarlijks uit te keren bedrag wordt jaarlijks door de Nationale Postcode Loterij bepaald.

Baten van subsidies van overheden

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
<i>Rijk</i>			
BRIM	1.227.250	890.150	668.250
Projectondersteuning	15.550	-	24.450
Overige	6.250	-	-
	<u>1.249.050</u>	<u>890.150</u>	<u>692.700</u>
<i>Provinciaal</i>			
Projectondersteuning	731.750	1.428.200	1.868.250
DAEB/DAB	980.000	980.000	1.080.000
Contract Natuur en Landschap (SNL)	2.655.500	2.450.000	2.118.050
Ondersteuningsbijdrage Geldersche Kasteelen	1.048.650	1.000.000	1.018.100
Overige	183.450	16.000	27.800
	<u>5.599.350</u>	<u>5.874.200</u>	<u>6.112.200</u>
<i>Gemeente</i>			
Projectondersteuning	25.400	90.000	16.800
Overige	700	700	700
	<u>26.100</u>	<u>90.700</u>	<u>17.500</u>
<i>Waterschappen</i>			
Projectondersteuning	134.000	100.000	-
Totaal baten van subsidies van overheden	7.008.500	6.955.050	6.822.400

Het activiteitsniveau van de projecten wordt reeds gedurende de looptijd weergegeven.

Alle subsidie-inkomsten hebben een incidenteel karakter met uitzondering van de BRIM, DAEB/DAB, Contract Natuur en Landschap (SNL) en ondersteuningsbijdrage Geldersche Kasteelen welke een structureel karakter hebben.

DAEB/DAB: Provinciale staten hebben een bedrag van maximaal € 980.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van de begroting 2020. Hier staan een aantal verplichtingen tegenover.

Provinciale ondersteuningsbijdrage Geldersche Kasteelen: Provinciale staten hebben een bedrag van € 1.048.650 beschikbaar gesteld ten behoeve van de begroting 2020. Hier staan een aantal verplichtingen tegenover.

Baten van andere organisaties zonder winststreven

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Van Ewijck Fonds	3.750	4.000	3.800
Stichting van Tarel Bruins	13.850	20.000	13.900
Uitkering Gewin Storm de Grave Fonds	-	20.000	-
Prins Bernhard Cultuurfonds	27.500	-	12.000
Stichting Haagvalken	38.100	-	5.000
Diverse projectondersteuning	55.750	-	42.000
Per saldo	138.950	44.000	76.700

Baten als tegenprestatie voor levering van producten en/of diensten

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Verkoop van artikelen	72.900	112.000	98.350
Baten bezitsbeheer	7.137.750	7.756.300	7.913.700
Verantwoord in het boekjaar	7.210.650	7.868.300	8.012.050

Verkoop van artikelen

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Netto-omzet	184.700	233.000	247.500
Kostprijs	-111.800	-121.000	-149.150
Brutowinst	72.900	112.000	98.350

Baten bezitsbeheer

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Stichting Het Geldersch Landschap	5.512.850	5.545.400	5.885.050
Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen	1.578.850	2.163.900	1.982.750
Stichting Vrienden van Kastelen	46.050	47.000	45.900
Ontvangen in het boekjaar	7.137.750	7.756.300	7.913.700

Een specificatie van de baten en lasten uit bezitsbeheer zijn opgenomen op de pagina's 51 en 52.

Overige baten

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Afstoten oude werkschuurlocatie	-	325.000	-
Herinrichting Elzendweg	-	800.000	-
Overdracht vermogen Stichting Spieringfonds	675.000	-	1.700.000
Subsidie voorgaande jaren	-	-	-
Begunstigerexcursie/dag	350	27.500	32.400
Schade-uitkeringen en vergoedingen	18.850	-	157.000
Resultaat verkopen activa	41.050	45.850	35.600
Overige	64.950	-	70.050
Ontvangen in het boekjaar	800.200	1.198.350	1.995.050

In het boekjaar is een tweede storting ontvangen vanuit het vermogen van het Spieringfonds. Conform de overeenkomst inzake overdracht vermogen en stichting "Fonds op naam" is het vermogen verantwoord onder het bestemmingsfonds "Spieringfonds" zie pagina 33.

LASTEN

Toelichting bestedingen

	Besteed aan doelstellingen		wervingskosten			Kosten beheer en administratie	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
	Behoud en beheer bezittingen	Voorlichting en educatie	Eigen fondsen- werving	Acties derden	Subsidies				
Aankopen en verwervingen	947.550						947.550	500.000	676.650
Diverse projectkosten	3.938.200	236.350	117.000				4.291.550	5.729.700	5.046.400
Uitbesteed werk	4.286.650						4.286.650	4.300.500	4.053.050
Communicatiekosten		247.350	126.950				374.300	543.750	474.850
Personeelskosten	5.613.750	348.650	116.700		126.200	806.350	7.011.650	7.240.500	7.129.400
Huisvestingskosten kantoor						63.350	63.350	52.500	61.200
Bijdrage de Landschappen				19.400		29.150	48.550	55.000	46.550
Overige bijdragen externe organisaties	39.750						39.750	27.000	45.300
Kantoorkosten	236.600	3.750				282.600	522.950	498.000	590.600
Algemene kosten	60.200					165.300	225.500	167.250	166.300
Afschrijvingen	202.500					6.550	209.050	248.000	214.150
Vaste lasten (belasting en assurantie)	661.400						661.400	666.400	621.600
Overige lasten	377.150						377.150	-	1.526.650
	16.363.750	836.100	360.650	19.400	126.200	1.353.300	19.059.400	20.028.600	20.652.700

LASTEN

De verdeling van de Lasten naar bestemming geschiedt op bedrijfseconomische basis, waarbij rekening wordt gehouden met de besteding van tijd en middelen aan de onderdelen.

Besteed aan doelstellingen

Behoud en beheer bezittingen

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Verwervingskosten bezittingen	947.550	500.000	676.650
Lasten bezitsbeheer	10.764.300	11.090.850	10.660.000
Projectkosten bezittingen	3.938.200	5.259.700	4.755.100
Overige kosten bezittingen	713.700	290.100	1.866.700
	16.363.750	17.140.650	17.958.450

Lasten bezitsbeheer

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Stichting Het Geldersch Landschap	7.874.050	8.024.750	7.743.800
St. Vrienden der Geldersche Kasteelen	2.884.900	2.997.600	2.912.450
Stichting Vrienden van Kasteelen	5.350	68.500	3.750
Ontvangen in het boekjaar	10.764.300	11.090.850	10.660.000

Een specificatie van de baten en lasten uit bezitsbeheer zijn opgenomen op de pagina's 51 en 52.

Projectkosten bezittingen

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
NPL-projecten	595.950	913.500	945.850
Steunfondsprojecten	271.000	485.000	716.400
Overige projecten	3.424.600	4.331.200	3.384.150
	4.291.550	5.729.700	5.046.400
Voorlichting en educatie	-236.350	-300.000	-105.150
Eigen Fondsenwerving	-117.000	-170.000	-186.150
	-353.350	-470.000	-291.300
	3.938.200	5.259.700	4.755.100

Het activiteitsniveau van de projecten wordt reeds gedurende de looptijd weergegeven.

Overige kosten bezittingen

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Bijdragen externe organisaties	39.750	27.000	45.300
Kantoorkosten	236.600	217.600	260.750
Algemene kosten	60.200	45.500	34.000
Overige lasten	377.150	-	1.526.650
	713.700	290.100	1.866.700

De algemene kosten bestaan met name uit juridische kosten.

Overige lasten

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Vergoedingen pacht en opstalbeëindiging	-	-	1.174.000
Voorlopige vaststellingsovereenkomst OB	-	-	151.900
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	171.300	-	3.750
Outplacement	71.000	-	-
Overige	134.850	-	197.000
	377.150	-	1.526.650

Kostenpercentage bestedingen aan de doelstelling

Onderstaand is de verhouding van de totale kosten besteed aan de doelstelling in relatie met de totale baten procentueel weergegeven.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Besteed aan doelstellingen	17.199.850	18.112.700	18.709.900
Som van de baten	18.939.200	18.734.200	21.010.300
Kostenpercentage bestedingen	90,8%	96,7%	89,1%

Het kostenpercentage bestedingen is relatief laag. Belangrijkste oorzaak is het niet direct besteden van ontvangen erfenissen en de overdracht van het vermogen van Stichting Spieringfonds in het boekjaar.

Voorlichting en educatie

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Interne communicatie	-	4.000	-
Externe communicatie	34.450	49.900	51.800
Producten	4.800	12.500	8.900
Evenementen	100	10.000	3.950
Educatief excursieprogramma	350	7.500	4.200
Website	6.650	17.500	9.800
Donateurs - binding	185.700	213.750	214.000
Bedrijfsrelaties - binding	850	3.750	1.800
Jaarverslag	5.300	7.500	5.200
Overige	9.150	5.000	7.700
<i>Uitbesteed werk</i>	247.350	331.400	307.350
<i>Personeelskosten</i>	348.650	337.500	334.050
<i>Projectkosten</i>	236.350	300.000	105.150
<i>Kantoorkosten</i>	3.750	3.150	4.900
	836.100	972.050	751.450

Wervingskosten

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2020
Kosten eigen fondsenwerving	360.650	495.350	465.050
Kosten acties derden	19.400	22.000	18.600
Kosten verkrijging overheidsbijdragen	126.200	113.500	120.900
	506.250	630.850	604.550

Kostenpercentage fondsenwerving

Onderstaand is de verhouding van de wervingskosten in relatie met de som van de geworven baten procentueel weergegeven.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Wervingskosten	506.250	630.850	604.550
Som van de geworven baten	10.928.350	9.667.550	11.003.200
Kostenpercentage fondsenwerving	4,6%	6,5%	5,5%

De wervingskosten mogen niet meer bedragen dan 25% van de baten uit eigen fondsenwerving.

Kosten eigen fondsenwerving

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Externe communicatie	34.450	49.850	51.800
Producten	4.750	12.500	8.900
Evenementen	100	10.000	3.950
Educatief excursieprogramma	350	7.500	4.200
Website	6.650	17.500	9.800
Donateurs - binding	61.900	71.250	71.350
Donateurs - werving	4.000	25.000	4.000
Bedrijfsrelaties - binding	300	1.250	600
Bedrijfsrelaties - werving	-	5.000	-
Jaarverslag	5.300	7.500	5.200
Overige	9.150	5.000	7.700
<i>Uitbestede werk</i>	126.950	212.350	167.500
<i>Projectkosten</i>	117.000	170.000	186.150
<i>Personeelskosten</i>	116.700	113.000	111.400
	360.650	495.350	465.050

Kosten beheer en administratie

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
<i>Huisvestingskosten kantoor</i>	63.350	52.500	61.200
<i>Bijdrage Landschappen.nl</i>	29.150	33.000	27.950
Automatiseringskosten	186.600	156.000	196.150
Archief- en opslagkosten	5.750	4.000	4.950
Kantoorbenodigdheden	22.000	50.000	23.400
Porti- en telefoonkosten	66.300	64.250	85.900
Afschrijving kantoorinventaris	6.550	6.550	6.700
Overige kantoorkosten	1.950	3.000	14.550
<i>Kantoorkosten</i>	289.150	283.800	331.650
Accountants- en administratiekosten	85.850	58.100	61.800
Juridische bijstand	8.600	7.500	4.750
Contributies en abonnementen	43.200	50.150	44.950
Overige algemene kosten	27.650	6.000	20.800
<i>Algemene kosten</i>	165.300	121.750	132.300
<i>Personele kosten</i>	806.350	794.000	785.150
	1.353.300	1.285.050	1.338.250

In de personele kosten zitten alle medewerkers in de staf zoals Directie, Personeelszaken, Bedrijfsvoering en Financiële Zaken.

Kostenpercentage beheer en administratie

Onderstaand is de verhouding van de kosten van beheer en administratie in relatie met de bestedingen aan de doelstelling procentueel weergegeven.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Kosten beheer en administratie	1.353.300	1.285.050	1.338.250
Besteed aan doelstellingen	17.199.850	18.112.700	18.709.900
Kostenpercentage beheer en administratie	7,9%	7,1%	7,2%

Het bestuur heeft bepaald dat maximaal 10% mag worden besteed aan de kosten van beheer en administratie van de eigen organisatie.

Saldo financiële baten en lasten

Te specificeren als volgt:

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Rentebaten	-	-	400
Dividend en couponrente	286.900	767.000	285.000
(On)gerealiseerde koersresultaten	1.245.400	-	2.503.650
Rentelasten	-76.400	-33.650	-36.950
Kosten van beleggingen	-87.250	-97.550	-84.100
Overige	-45.050	-	42.800
Netto beleggingsresultaat	1.323.600	635.800	2.710.800

Resultaatoverzicht

De aansluiting tussen het resultaat in de staat van baten en lasten van de verslaggevende eenheid en de afzonderlijke stichtingen is als volgt:

Totaal resultaat van de verslaggevende eenheid	1.203.400
Totaal resultaat van de afzonderlijke stichtingen:	
Stichting Het Geldersch Landschap	799.550
Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen	-226.950
Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen	630.500
Stichting Vrienden van Kastelen	300
	1.203.400

Baten en lasten bezitsbeheer (Stichting Het Geldersch Landschap)

Specificatie	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Baten			
Houtopbrengsten	730.500	783.000	1.105.650
Opbrengsten eigen beheer	120.600	109.000	198.150
Contracten bezitsbeheer (oa pachten en huren)	4.508.350	4.536.000	4.450.850
Vakantiewoningen	127.300	88.000	94.150
Entreegelden en activiteiten	26.100	29.400	36.250
Totaal baten	5.512.850	5.545.400	5.885.050
Lasten			
Planmatig onderhoud terreinen (TOP)	1.700.000	1.700.000	1.500.000
Fokprogramma zeldzame huisdieren	50.100	-	42.150
Afschrijving materieel	197.650	235.000	202.200
Onderhoud onroerend goed (POG)	1.100.000	1.100.000	1.100.000
Onderhoud onroerend goed (fonds de Ehze)	10.950	-	13.850
Incidenteel onderhoud onroerend goed	68.700	20.000	45.100
Huisvesting openstellingen	25.050	36.300	25.750
Vakantiewoningen	88.500	47.000	57.550
Commerciele activiteiten	8.850	2.950	8.200
Documentatie en onderzoek	2.500	26.000	9.800
Personeelskosten	4.121.750	4.360.000	4.268.900
Vaste lasten/eigenaarslasten	500.000	497.500	470.300
Totaal lasten	7.874.050	8.024.750	7.743.800
Resultaat	-2.361.200	-2.479.350	-1.858.750

Resultaat uit bezitsbeheer(Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen)

Specificatie	Opengestelde kastelen	Niet opengestelde kastelen	Collectie	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Baten						
Contracten bezitsbeheer (oa pachten en huren)	133.600	706.000	-	839.600	862.000	849.200
Vakantiewoningen	97.550	35.900	-	133.450	100.000	107.350
Houtopbrengsten	-	2.300	-	2.300	-	-
Opbrengsten terreinbeheer	1.400	5.100	-	6.500	6.900	7.100
Exploitatie opengestelde kastelen	594.450	2.550	-	597.000	1.195.000	1.019.100
Totaal baten	827.000	751.850	-	1.578.850	2.163.900	1.982.750
Lasten						
Onderhoud onroerend goed (POG)	359.700	240.300	-	600.000	600.000	600.000
Onderhoud onroerend goed incidenteel	22.750	62.950	-	85.700	20.000	21.650
Onderhoud onroerend goed (best. fonds)	-	2.300	-	2.300	30.000	32.400
Onderhoud terreinen	46.900	60.400	-	107.300	118.000	108.650
Documentatie en onderzoek	-	-	3.850	3.850	13.000	1.250
Huisvesting kastelen	169.900	-	-	169.900	185.400	191.300
Beheer inboedel	-	-	37.750	37.750	81.000	51.850
Afschrijvingen	4.850	-	-	4.850	6.450	5.250
Erfpachten	-	67.200	-	67.200	67.000	66.550
Vakantiewoningen	62.950	24.550	-	87.500	57.000	62.300
Personeelskosten	983.750	153.900	354.350	1.492.000	1.522.500	1.509.000
Kosten exploitatie opengestelde kastelen	65.150	-	-	65.150	128.350	110.950
Vaste lasten/eigenaarslasten	71.650	75.000	14.750	161.400	168.900	151.300
Totaal lasten	1.787.600	686.600	410.700	2.884.900	2.997.600	2.912.450
Resultaat	-960.600	65.250	-410.700	-1.306.050	-833.700	-929.700

Overige toelichtingen bij de staat van baten en lasten over 2020

Personeelskosten

In de staat van baten en lasten over 2020 zijn de volgende bedragen begrepen uit hoofde van bezoldiging van het personeel:

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Lonen en salarissen	5.312.400	5.389.200	5.232.450
Sociale lasten	818.850	860.500	807.750
Pensioenlasten	791.050	831.600	775.350
Overig	587.600	679.200	759.800
	7.509.900	7.760.500	7.575.350
Af: doorberekend aan derden	-100.350	-85.000	-86.600
Af: projectkosten in doorberekening	-397.900	-435.000	-359.350
	7.011.650	7.240.500	7.129.400

In de jaarrekening zijn de personeelskosten als volgt verdeeld:

* Bezitsbeheer (waaronder ook projecten)	5.613.750	
* Voorlichting en educatie	348.650	
* Eigen fondsenwerving	116.700	
* Overheidsbijdragen	126.200	
* Beheer en administratie	806.350	
		7.011.650

Gemiddeld aantal personeelsleden

Gedurende 2020 bedroeg het gemiddeld aantal personeelsleden in vaste dienst 101,2 (2019: 100,6) berekend op basis van fulltime equivalenten.

	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Werkelijk 2019
Vaste formatie	101,2	101,6	100,6
Flexibele formatie (BBL-ers/stagiares)	5,7	4,4	6,4
Totaal aantal fte's (vast en flexibel)	106,9	106,0	107,0
Doorberekende projecturen	-7,1	-7,4	-4,9
Totaal aantal fte: bezitsbeheer, werving en promotie en algemeen	99,8	98,6	102,1

Bezoldiging medewerkers

Geldersch Landschap & Kasteelen heeft haar eigen arbeidsvoorwaardenpakket voor werknemers.

Bezoldiging Directeur-bestuurder

		P.A. van den Tweel	
		Directeur	
Aard (looptijd)		onbepaald	
	uren	40	
	part-time percentage	100	
	periode	1/1-31/12	
Jaarinkomen			
	bruto loon/salaris	113.783	
	vakantiegeld	9.116	
	eindejrsuitkering	9.478	
Totaal			132.377
SV lasten (wg deel)			13.594
Pensioenlasten (wg deel)			16.717
Totaal 2020			162.688
Totaal 2019			165.170

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Stichting Het Geldersch Landschap de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl). De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij de heer van den Tweel vond plaats door de RvT. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 500 punten met een maximaal jaarinkomen van € 162.397. De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomens van de directie bedroeg € 132.377. Deze beloning bleef binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, pensioenlasten en eenmalige uitbetaling van vakantiedagen blijven in het totaal ruimschoots binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 201.000 per jaar.

Bezoldiging Raad van Toezicht

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging.

Vastgesteld door de directie:

ir. P.A. van den Tweel
Directeur-bestuurder

Arnhem, 26 mei 2021

Goedgekeurd door de Raad van Toezicht:

A.J. van der Tas
Voorzitter

mr. E.C.J. Boerboom MBA

M. Doornekamp

drs. P. E. Hielkema EMLE

ir. H.A.A.M. Webers

drs. R. Stevens

mr. F.L.V.P.L. Tierolff

Arnhem, 26 mei 2021

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is op de volgende pagina opgenomen.

Voorstel resultaatbestemming

Het voorstel voor de resultaatbestemming is opgenomen onder de Staat van Baten en Lasten op pagina 14.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en raad van toezicht van de verslaggevende eenheid Stichting Het Geldersch Landschap gecombineerd

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de verslaggevende eenheid Stichting Het Geldersch Landschap gecombineerd te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de verslaggevende eenheid Stichting Het Geldersch Landschap gecombineerd per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de verslaggevende eenheid Stichting Het Geldersch Landschap gecombineerd zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het directieverslag;
- het verslag van de raad van toezicht;
- de overige gegevens; en
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag, het verslag van de raad van toezicht, de overige gegevens en de bijlagen in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en raad van toezicht voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaaf zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Apeldoorn, 28 mei 2021

Mazars N.V.

w.g.

drs. J. van der Lelie RA

Specificatie van de door de Stichting beheerde terreinen

De bij de Stichting in beheer zijnde terreinen per 31 december 2020 kunnen als volgt worden gespecificeerd (in hectares):

	31 december 2020	31 december 2019
Beheereenheid West Veluwe en Vallei	2.856,1877	2.854,2478
Beheereenheid Rivierengebied en Zuid Veluwe	2.447,4296	2.446,9765
Beheereenheid Oost Veluwe	4.387,9944	4.301,0629
Beheereenheid Achterhoek	2.012,9510	2.066,3616
Totaal bezit	11.704,5627	11.668,6488
In beheer voor:		
Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen	31,7573	31,7573
Stichting Vrienden van Kastelen (schatting)	38,2465	38,2465
Overig	89,2920	89,2920
	159,2958	159,2958
Totaal	11.863,8585	11.827,9446

Het verloop van het eigen terreinbezit was als volgt:
(in hectares)

Stand per 1 januari	11668,6488	11.657,3653
Mutaties	35,9139	11,2835
Stand per 31 december	11704,5627	11668,6488

Specificatie mutatie bezit in 2020

Aankoopaktes	4,1954	8,0174
Erfpachtaktes	-4,9965	0,0132
Ruilingsaktes	36,0419	3,4120
Hernummeringen/correcties	0,6731	-0,1591
Mutatie eigen bezit bezit 2020	35,9139	11,2835
Mutatie terreinen in beheer	0,0000	0,0000
Totale mutatie	35,9139	11,2835

Groepsstructuur verslaggevende eenheid Stichting Het Geldersch landschap

De verslaggevende eenheid Stichting Het Geldersch Landschap gecombineerd bestaat uit de volgende stichtingen: Stichting Het Geldersch Landschap, Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen, Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen en Stichting Vrienden van Kastelen.

Stichting Het Geldersch Landschap

Statutaire naam : Stichting Het Geldersch Landschap
Vestigingsplaats : Arnhem
Kvk-nummer : 41047543
Rechtsvorm : stichting
Doelstelling : De Stichting heeft ten doel onder meer het behoud van en de zorg voor alsmede voorlichting en educatie omtrent landschappelijk, natuurwetenschappelijk en/of cultuurhistorisch opzicht belangrijke terreinen in de provincie Gelderland met de zich daarop bevindende monumenten van geschiedenis en kunst, in het bijzonder die, bedoeld in de Monumentenwet.

Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen

Statutaire naam : Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen
Vestigingsplaats : Arnhem
Kvk-nummer : 41047558
Rechtsvorm : stichting
Doelstelling : De Stichting heeft ten doel de in de provincie Gelderland aanwezige kastelen, kasteelruïnes en historische landhuizen met de daarbij behorende inventarissen, tuinen, opstallen en erven te behoeden voor verval en ondergang en bij te dragen aan het behoud van de hierin besloten kunsthistorische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden alsmede voorlichting en educatie omtrent bovenstaande.

Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen

Statutaire naam : Stichting Steunfonds Geldersch Landschap en Kasteelen
Vestigingsplaats : Arnhem
Kvk-nummer : 41048515
Rechtsvorm : stichting
Doelstelling : De Stichting heeft ten doel in bijzondere gevallen materiële steun te verlenen aan de Stichting Het Geldersch Landschap en Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen. Daartoe tracht de Stichting fondsen te werven en voert zij het beheer over het aan haar toevertrouwde vermogen.

Stichting Vrienden van Kastelen

Statutaire naam : Stichting Vrienden van kastelen
Vestigingsplaats : Arnhem
Kvk-nummer : 09180580
Rechtsvorm : stichting
Doelstelling : De Stichting heeft ten doel buiten de provincie Gelderland aanwezige kastelen, ruïnes en historische landhuizen met de daarbij behorende inventarissen, tuinen en opstallen en erven te behoeden voor verval.

Samenstelling Raad van Toezicht en Directie

Raad van Toezicht

A.J. van der Tas
Mr E.C.J. Boerboom MBA
M. Doornekamp
drs. P. E. Hielkema EMLE
ir. H.A.A.M. Webers
drs. R. Stevens
mr. F.L.V.P.L. Tierolff

voorzitter

Directeur-bestuurder

ir. P.A. van den Tweel

Financiële Audit Commissie

M. Doornekamp
drs. P. E. Hielkema EMLE